

Haaga-Helia
ammattikorkeakoulu Oy

Turun saariston matkailun vetovoimatekijät

Sanni Toivonen

Opinnäytetyö
Matkailun koulutusohjelma
2017

Tekijä(t) Sanni Toivonen	
Koulutusohjelma Matkailun koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Turun saariston matkailun vetovoimatekijät	Sivu- ja liitesivumäärä 35 + 3
<p>Tämä opinnäytetyö käsittelee Turun saariston matkailun vetovoimatekijöitä. Tavoitteena on tutkia ja selvittää millaisia mielikuvia suomalaisilla on Turun saaristosta matkakohteena ja mitkä tekijät he kokevat alueen vetovoimatekijöiksi. Lisäksi työssä esitellään ja käydään läpi muutamia saariston matkailukohteita. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Visit Turku.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään saaristomatkailua Suomessa ja maailmalla sekä sen edellytyksiä. Lisäksi teoriaosuudessa käydään läpi matkailuun vaikuttavia työntö- ja vetovoimatekijöitä ja käsitellään erityisesti saaristoalueille tyypillisiä vetovoimatekijöitä. Teoriaosuuden lopussa käsitellään Turun saaristoa matkakohteena ja esitellään kaksi alueen vetovoimaista kohdetta: Saariston rengastietä ja Saaristomeren kansallispuistoa.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivista menetelmää ja aineistonkeruumenetelmänä oli kyselylomake. Sähköinen kyselylomake luotiin Webropol-ohjelmalla. Kyselyn linkki jaettiin toimeksiantaja Visit Turun sosiaalisen median kanavilla Facebookissa ja Twitterissä. Kysely toteutettiin toukokuun 2017 alussa ja kyselyn linkki oli avoinna viikon. Viikon aikana vastauksia saatiin 81 kappaletta. Tuloksia analysoitiin Webropolin omaa analysointityökalua ja Exceliä apuna käyttäen.</p> <p>Tuloksista selviää, että Turun saaristo kiinnostaa matkakohteena ja lähes kaikki vastaaneista on aiemmin matkustanut tai haluaa tulevaisuudessa matkustaa saaristoon. Saariston tärkeimmiksi vetovoimatekijöiksi nousevat luonto, merellisyys ja rauhallisuus. Lisäksi erilaiset aktiviteetit kiinnostavat ihmisiä, mutta tällä hetkellä alueen aktiviteettimahdollisuuksia ei koeta kovinkaan monipuolisiksi.</p> <p>Aktiviteettipalveluiden lisäksi alueella on paljon kehitettävää myös muiden matkailupalveluiden osalta. Saariston ravintola- ja majoituspalveluita tulisi kehittää, jotta ne palvelisivat matkailijoita entistä paremmin. Saaristoon kaivattaisiin lisää yrittäjiä ja palveluita, jotta alueen matkailua voidaan kehittää entisestään.</p>	
Asiasanat Turun saaristo, vetovoimatekijät, saaristomatkailu	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Saaristomatkailu	2
2.1	Saaristomatkailua maailmalla	2
2.2	Saaristomatkailua Turun saaristossa	3
2.3	Saaristomatkailun kohderyhmä	5
3	Saaristomatkailun vetovoimatekijät	7
3.1	Työntö- ja vetovoimatekijät	7
3.2	Luonto ja ympäristö	9
3.3	Historia ja kulttuuri	9
3.4	Saavutettavuus ja etäisyys mantereesta	10
4	Turun saariston vetovoimatekijät	11
4.1	Toimeksiantajana Visit Turku	11
4.2	Saariston Rengastie	11
4.3	Saaristomeren kansallispuisto	14
5	Tutkimus ja sen kulku	17
5.1	Tutkimusmenetelmä	17
5.2	Aineiston hankinta	18
5.3	Tutkimuksen luotettavuus	19
6	Tutkimuksen tulokset	20
6.1	Kyselyn vastaukset	20
6.2	Johtopäätökset sekä pohdintaa tuloksista	26
7	Pohdinta	29
	Lähteet	31
	Liitteet	36
	Liite 1. Kyselylomake	36

1 Johdanto

Matkailu on Turun saaristossa yksi tärkeimmistä elinkeinoista ja alueella käy vuosittain tuhansia matkailijoita, sekä suomalaisia että ulkomaalaisia. Saariston luonto, merellisyys sekä rauhallisuus ovat houkuttelleet matkailijoita jo monien vuosien ajan. Alue on helposti saavutettavissa oleva matkakohde ja se tarjoaa paljon nähtävää ja erilaisia aktiviteetteja kaiken ikäisille. Saariston tunnetuin kohde on alueen kuntien ja kaupunkien läpi kulkeva Saariston rengastie, joka on suosittu kesäaikaan erityisesti pyöräilijöiden keskuudessa.

Opinnäytetyön tutkimusongelmana on selvittää mitkä ovat Turun saariston matkailun vetovoimatekijät. Lisäksi tavoitteena on selvittää, millaisia mielikuvia suomalaisilla on Turun saaristosta matkakohteena ja mitkä asiat he kokevat alueen vetovoimatekijöiksi. Tutkimusongelmasta on johdettu tutkimuskysymykset, joiden avulla on tarkoitus saada vastauksia ongelmaan. Tutkimuskysymykset on asetettu muotoon: Mitkä ovat Turun saariston matkailun vetovoimatekijät? Millaisia mielikuvia suomalaisilla on Turun saaristosta matkakohteena?

Opinnäytetyön tutkimus toteutetaan kvantitatiivisella eli määrällisellä menetelmällä ja aineistonkeruumenetelmänä käytetään kyselyä. Kvantitatiivinen menetelmä valittiin tutkimustavaksi, koska sen avulla on mahdollista saada laaja aineisto, josta voidaan tehdä yleistyksiä. Kysely toteutetaan sähköisellä Webropol-kyselyohjelmalla. Kyselyn aineisto on kerätty opinnäytetyön toimeksiantajan Visit Turun sosiaalisen median kanavilla Facebookissa ja Twitterissä, joissa kyselyn linkki julkaistiin.

Opinnäytetyön alussa perehdytään saaristomatkailuun maailmalla ja Turun saaristossa sekä sen edellytyksiin. Lisäksi käydään läpi saaristomatkailun kohderyhmää Turun saariston näkökulmasta. Luvussa kolme käsitellään matkailun työntö- ja vetovoimatekijöitä sekä saaristomatkailulle tyypillisiä vetovoimatekijöitä, joita ovat muun muassa luonto, kulttuuri, historia, hyvä saavutettavuus sekä samalla myös etäisyys mantereesta. Luvussa neljä kerrotaan hieman Turun saariston vetovoimatekijöistä sekä esitellään saariston kaksi suosittua matkakohdetta: Saariston rengastie ja Saaristomeren kansallispuisto. Luvussa viisi päästään opinnäytetyön tutkimusosioon ja esitellään valittua tutkimusmenetelmää sekä aineistonkeruuprosessia. Lisäksi käydään läpi tutkimuksen reliabiliteettia ja validiteettia sekä arvioidaan niiden toteutumista tässä työssä. Luku kuusi esittelee tutkimuksen tuloksia ja sisältää myös pohdintaa ja johtopäätöksiä saaduista tuloksista, mahdollisia kehitysideoita unohtamatta. Opinnäytetyön lopussa pohditaan koko opinnäytetyöprosessia sekä omaa oppimista, missä onnistuttiin ja missä olisi ollut vielä kehitettävää.

2 Saaristomatkailu

Matkailu määritellään toiminnaksi, jossa ihminen matkustaa paikkaan, joka on hänen tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella ja jossa hän oleskelee yhtäjaksoisesti korkeintaan yhden vuoden ajan. Matka voi olla vapaa-ajanmatka, liikematka tai muussa tarkoituksessa tehty matka. Matkailija puolestaan määritellään henkilönä, joka viettää vähintään yhden yön matkan kohteessa ja yöpyy joko maksullisessa tai maksuttomassa kohteessa. (Stat 2016.)

Tässä luvussa määritellään saaristomatkailu käsitteenä ja käsitellään saaristomatkailulle tyypillisiä piirteitä sekä sen edellytyksiä. Lisäksi kerrotaan saaristomatkailusta maailmalla sekä Turun saaristossa. Luvun lopussa perehdytään Turun saaristossa matkaileviin kohderyhmiin.

2.1 Saaristomatkailua maailmalla

Matkailulla on monia eri muotoja ja saaristomatkailu on yksi niistä. Saaristomatkailu määritellään matkailuna joko saaristoon eli koko alueelle tai myös johonkin tiettyyn saareen. Lisäksi itse saareissa tapahtuva matkailu lasketaan saaristomatkailuksi. Jo itse matka kohteeseen eli saareen tai vaikka matka saariston ympäri koetaan olennaisena osana saaristomatkailua. Saaristomatkailulle elintärkeää on liikenne- ja kuljetusverkko, joka mahdollistaa matkailun saarikohteisiin. Kattavat ja monipuoliset liikenneyhteydet vaikuttavat kohteen saavutettavuuteen, joka puolestaan määrittää paljon alueen matkailua. Saavutettavuus vaikuttaa erityisesti matkailijamääriin sekä siihen, millaisia matkailijoita kohteeseen saapuu sekä kuinka kauan he kohteessa viiptyvät. (Baldacchino 2015, 1-4.)

Saaristomatkailua on harjoitettu maailmalla jo kauan ja erilaisia saaristomatkakohteita löytyykin ympäri maailmaa. Matkailun osalta merkittävimmät ja suosituimmat saaristomatkakohteet sijaitsevat Välimerellä, Karibian merellä, Tyynellä valtamerellä sekä Intian valtamerellä (Baldacchino 2015, 12). Välimerellä sijaitsee monia suosittuja saaristomatkakohteita, kuten esimerkiksi Kreikan saaristo, Italialle kuuluva Sisilia ja Espanjan Mallorca. Välimeren kohteet ovat erityisen suosittuja valmismatkakohteita. Välimeren alueella kuten muillakin saaristoalueilla suosittua on saarihyppelyt, joissa saman matkan aikana vierailaan usealla saarella. Karibian merellä sijaitsee kymmeniä saarivaltioita ja alue on yksi maailman merkittävimmistä matkailualueista. Vuonna 2015 Karibian saarilla vieraili yhteensä vajaa 30 miljoonaa matkailijaa. Karibian merellä järjestetään myös suosittuja risteilyjä, joilla on mahdollisuus tutustua useampaan kohteeseen saman reissun aikana. (Lone-

lyplanet 2017). Tyynellä valtamerellä yksi suosituimmista saarimatkakohteista on Yhdysvalloille kuuluva Havaijin saariryhmä, joka vuosi toisensa jälkeen pitää pintansa suosittuna kohteena. Saarilla vieraili vuonna 2015 reilut 8,5 miljoonaa matkailijaa (HawaiiTourism Authority 2017). Myös Intian valtamerellä sijaitsee useita suosittuja saaristokohteita. Näitä ovat muun muassa saarivaltiot, Malediivit, Seychellit ja Mauritius, jotka ovat enemmän tunnettuja luksusmatkakohteina. (Aventura 2017).

Maailmalla sijaitseville saaristomatkakohteille on olemassa yhteisiä selkeitä matkailijoita houkuttelevia tekijöitä, joista merkittävimpiä ovat lämmin ilmasto, upeat hiekkarannat ja luonto. Monille maailman saaristokohteille voi matkustaa vuoden ympäri, mutta silti monella kohteella on selkeästi tietyt sesonkiajankohdat matkailulle. Liikenneyhteydet ovat kaikille kohteille omalla tavallaan haastavia ja niissä on kehitettävää monessa kohteessa. Usein saaristokohteista nousee enemmän esille muutama suosittu kohde, joihin matkailua on enemmän. Tässä merkittävänä tekijänä ovat nimenomaan liikenneyhteydet mantereelle sekä muihin saariin. Matkailumääriin vaikuttaa positiivisesti se, jos saarelta löytyy oma satama tai lentokenttä, jolloin alue on helposti saavutettavissa. Matkailu maailmalla kasvaa huimaa vauhtia ja kilpailu matkailumarkkinoilla on kovaa. Monelle saarimatkakohteelle matkailu on luonnollisesti tärkeä taloudellinen tulonlähde. Matkailun kehittämiseksi erityisen tärkeää on hahmottaa alueen omat vahvuudet ja markkinoinnissa keskittyä myös paikalliseen kulttuuriin sekä perinteisiin. Myös matkailupalveluiden jatkuva kehittäminen on avainasemassa. (Ioannides & Petridou 2015, 241-246.)

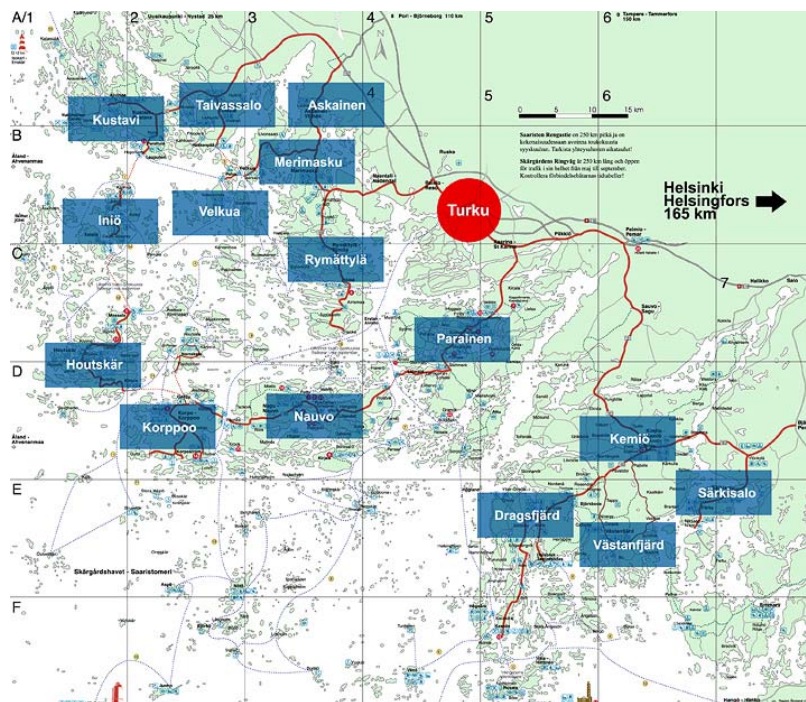
2.2 Saaristomatkailua Turun saaristossa

Turun saaristo sijaitsee Varsinais-Suomessa Turun edustalla. Alue kuuluu laajempaan saaristokokonaisuuteen, Saaristomereen, joka kattaa koko Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välisen merialueen. Saaristomeri on Euroopan laajin saaristoalue, joka muodostuu noin 40 000 saaresta ja saarten lukumäärällä mitattuna kyseessä on maailman monilukuisin saaristo. Turun saaristo kuuluu Saaristomeren itäiseen alueeseen ja saaria alueella on kaiken kaikkiaan yli 20 000. Matkailua saaristossa on harjoitettu jo kauan ja viime vuosikymmeninä matkailutoiminta on kehittynyt merkittävästi. (FishinginFinland 2017; Ympäristöhallinto 2017.)

Turun saaristo on helposti saavutettavissa ja esimerkiksi Helsingistä ja Tampereelta matkaa kertyy reilut 160 kilometriä. Lisäksi Tukholmasta ja Maarianhaminasta kulkee laivayhteydet päivittäin Turkuun (Viking Line 2017). Saaristossa liikenneverkko on verrattain hyvä ja saariston rengastie tarjoaa erinomaiset puitteet kiertää saaristo kokonaan ympäri, li-

säksi yhteysalus- ja lauttaliikenne mahdollistaa pääsyn monille alueille. Matkaa suunnitellaessa kannattaa kuitenkin hieman selvittää yhteysalusten ja lauttojen aikatauluja jo etukäteen. (Rengastien saaristo 2017.)

Turun saaristo koostuu Itäisestä, Läntisestä ja Pohjoisesta alueesta. Itäiseen alueeseen kuuluvat Kemiönsaari sekä Salon kaupunkiin kuuluva Särkisalo. Läntisen alueen muodostaa Paraisten kaupunki, johon kuuluvat Nauvon, Korppoon, Houtskärin ja Iniön kunnat. Pohjoinen alue muodostuu Turun, Kaarinan ja Naantalin kaupungeista sekä Kustavin, Taivassalon ja Maskun kunnista. Koko saaristoalue on kaksikielinen ja Paraisilla sekä Kemiönsaarella ruotsi on enemmistökieli. Merenkulku, kalastus, teollisuus ja pienviljely ovat perinteisiä saariston elinkeinoja ja tärkeässä osassa vielä tänä päivänäkin. Lisäksi matkailusta on tullut saarten asukkaille tärkeä elinkeino ja nykyään saaristossa on paljon monipuolisia matkailupalveluita. (Paraisten kaupunki 2016a; Parainen 2016.)

Kuva 1. Turun saariston kartta (Paraisten kaupunki 2016b)

Saaristossa matkailupalvelut ovat monipuoliset ja takaavat matkailijoiden viihtyvyyden. Alueelta löytyy lukuisia leirintäalueita, mökkikyliä, hotelleja ja majataloja, joista matkailija voi valita mieleisensä majapaikan, sillä tarjolla on useita eritasoisia majoitusvaihtoehtoja. Lisäksi lukuisat ravintolat ja kahvilat takaavat maistuvat herkut tuoreista ja paikallisista raaka-aineista. Lisäksi saariston vaiheikas historia, kulttuuri ja rento elämäntapa houkutte-

levat matkailijoita puoleensa ja tarjolla on paljon mielenkiintoisia tutustumiskohteita lukuisista erilaisista museoista vanhoihin kivikirkkoihin sekä idyllisiin saaristolaiskyliin ja elävöivisiin perinteisiin tapahtumiin. (Paraisten kaupunki 2016c.)

Matkailua saaristoon on harjoitettu jo kauan, mutta lähivuosina matkailijamäärät ovat olleet hieman nousussa. Saariston ehdottomasti suosituin, ja oikeastaan ainoa, matkustusajankohta on kesäkuukaudet, jolloin kaikki palvelut ovat avoinna ja tapahtumia on joka lähtöön. Kesällä 2016 eniten matkoja saaristoon tehtiin heinäkuussa. Polkupyöräilijöitä oli liikkeellä enemmän kuin autoilijoita. Eniten matkoja saaristoon tekivät suomalaiset ja noin kolmannes matkailijoista oli ulkomaalaisia. Erityisesti Paraisilla matkustajamäärien kasvu näkyi yöpymisten määrässä, jotka nousivat uusiin lukemiin. Paraisilla yövyttiin yhteensä 23 007 yöpymisvuorokauden verran, mikä on noin 4 000 yöpymisvuorokautta enemmän kuin edellisenä vuonna. Eniten Paraisilla yöpyi latvialaisia matkailijoita. (TS 2016). Saariston Rengastiellä matkailijamäärät nousivat vuonna 2016 yhdeksän prosenttia ja reitillä vieraili noin 20 000 matkailijaa. Nostetta ja näkyvyyttä saaristolle tuo se, että matkailulehti Mondo valitsi Saariston Rengastien vuoden 2017 parhaaksi kotimaan kohteeksi. Julkaisussa kuvaillaan rengastietä kotimaan matkailun klassikoksi, jonka jokaisen tulisi kokea kerran elämässä. Pikkusatamat, söpöt kahvilat, punaiset tuvat, kalliorannat ja erinomaiset kalaruuat tarjoavat matkailijoille perinteistä saaristolaistunnelmaa. (Mondo 2017a; TS 2017.)

2.3 Saaristomatkailun kohderyhmä

Turun saaristossa matkailee sekä kotimaanmatkailijoita että ulkomaanmatkailijoita, mutta suomalaiset matkailijat ovat alueella kuitenkin suurin matkailijaryhmä. Kaikista matkailijoista merkittävin ryhmä on vapaa-ajan matkustajat. Turun saaristossa vierailee perheitä, ryhmiä sekä yksittäisiä matkailijoita. Myös aktiivimatkailijat saaristossa ovat yksi merkittävä kohderyhmä. Aktiivimatkailu määritellään toiminnaksi, jossa yhdistyy fyysinen toiminta, luontoympäristö tai kulttuuriin syventyminen. Aktiivimatkailijat haluavat kokea ainutlaatuisia ja aitoja elämyksiä. He ovat kiinnostuneita kokeilemaan uusia, erilaisia kohteita, aktiviteetteja sekä matkailutuotteita. (Visit Finland 2017a). Turun saaristossa pyöräilymatkailijat ovat aktiivimatkailijoista suurin ryhmä ja lisäksi melontamatkailu on kasvattanut suosiotaan. Saariston rengasteillä matkustaa sekä perheitä että ryhmiä ja yksittäisiä matkailijoita. Rengastiet ovat suosittuja erityisesti pyöräilijöiden keskuudessa. Saaristomeren kansallispuistossa ja ulkosaaristossa puolestaan matkailee eniten yksittäisiä matkailijoita. Siellä aktiivimatkailu, kuten melontamatkailu on kasvussa ja se on myös luontomatkailijoiden suosima kohde. (Nilsson 27.1.2017.)

Vuonna 2016 Turun saaristossa majoittui yhteensä reilut 260 000 matkailijaa. Näistä suomalaisia matkailijoita oli reilut 210 000 ja ulkomaalaisia vajaa 50 000 matkailijaa. Lisäksi saaristosta löytyy paljon mökkejä ja muita yksityisiä majoituspaikkoja, joissa majoituspaikkoja on alle kymmenen kappaletta. Näin ollen kyseiset, pienet majoituspaikat eivät välttämättä näy rekisteröidyissä majoitustilastoissa. (Bäck 22.3.2017.)

Ulkomaisista matkailijoista pääasiallisia kohderyhmiä ovat muun muassa niin kutsutut WHOPs matkailijat (wealthy healthy older people) eli aktiiviset, hieman varttuneemmat pariskunnat, jotka matkustavat ilman lapsia. He ovat erityisen kiinnostuneita kulttuuri- ja luonnetoelämyksistä ja haluavat tutustua paikalliseen elämäntapaan. Näitä matkailijoita saapuu esimerkiksi Saksasta. Toinen merkittävä kohderyhmä on DINK- matkailijat (Double Income No Kids) eli pariskunnat, joilla ei ole lapsia. Tälle ryhmälle matkustaminen on elämäntapa. Heitä saapuu muun muassa Iso-Britanniasta. Kolmas tärkeä kohderyhmä on aktiiviset eurooppalaiset perheet, jotka matkustavat yhdessä lastensa kanssa. Lomansa aikana he ovat halukkaita kokeilemaan erilaisia aktiviteetteja, kuten esimerkiksi pyöräretkiä saaristossa tai melontaa. Neljäs merkittävä kohderyhmä on MOHU-matkailijat eli modernit humanistit. He ovat matkailijoita, jotka ovat kertaalleen jo nähneet maailman metropolit ja ovat kiinnostuneita uusista elämyksistä ja itsensä kehittämisestä. Lisäksi he arvostavat erityisesti elämisen laatua ja vastuullisuutta, eikä heillä ole rahasta puutetta. (Visit Finland 2017b; Bäck 22.3.2017.)

Markkinoinnin osalta Turun seudun päämarkkina-alue koostuu lähimarkkinoista, joihin kuuluu Pohjoismaat, Venäjä ja Viro. Muita markkinoinnin alueita on Euroopassa muun muassa Saksa sekä muut saksankieliset maat, Iso-Britannia, Italia, Puola ja Ranska. Aasiassa markkinointia toteutetaan Japanissa ja Kiinassa. Kohdemarkkinat ovat strategisesti valikoituja ja kaikista kohteista on helppo saavutettavuus joko lento-, maa- tai meriteitse. Lisäksi Varsinais-Suomessa on jo olemassa olevaa matkailijavirtaa kyseisiltä kohdemarkkina-alueilta, jolloin ne ovat luonnollisesti hyviä markkinoinnin kohteita. Kaikilla markkina-alueilla Visit Turku käyttää yhteistä slogania ”City Culture in the Arms of the Archipelago” eli markkinoidaan Turun ja saariston yhdistelmää. (Bäck 22.3.2017.)

Lisäksi Turun seutu on luonnollisesti vahvasti mukana myös Visit Finlandin Merellinen Saaristo -kasvuohjelmassa, jonka tavoitteena on saada Suomen saaristo kansainvälisesti tunnetuksi. Hankkeen tarkoituksena on lisätä ja tiivistää saaristoalueiden yritysten välistä yhteistyötä, jonka myötä pystytään tarjoamaan parempia palveluita kansainvälisille matkailijoille. (Visit Finland 2017c; Bäck 22.3.2017.)

3 Saaristomatkaillen vetovoimatekijät

Matkailussa työntö- ja vetovoimatekijät sekä attraktiot ovat tärkeässä roolissa ja vaikuttavat matkailijoiden valintoihin matkakohteen sekä tekemisen ja aktiviteettien osalta. Työntövoimatekijät nähdään tekijöinä, jotka saavat ihmiset lähtemään matkalle oman tavallisen elinympäristönsä ulkopuolelle ja vetovoimatekijät puolestaan ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat siihen, minkä matkakohteen valitsee. (Kim, Lee & Klenosky 2002, 170.)

Tässä luvussa käsitellään matkailun työntö- ja vetovoimatekijöitä sekä attraktioita. Lisäksi luvussa käsitellään hieman tarkemmin erityisesti saaristomatkakohteille tyypillisiä vetovoimatekijöitä. Näitä ovat luonto ja ympäristö, historia ja kulttuuri sekä kohteen saavutettavuus ja samanaikaisesti myös etäisyys mantereesta.

3.1 Työntö- ja vetovoimatekijät

Työntövoimatekijät koetaan eräänlaisina motivoivina tekijöinä tai tarpeina, jotka motivoivat ja luovat halun matkustaa. Työntövoimatekijöitä voidaan luokitella eri tavoin. Iso-Aholan (1982) teorian mukaan matkailukäyttäytymisessä on olemassa kaksi erilaista elementtiä, jotka vaikuttavat ihmisten matkustuskäyttäytymiseen: eskapismi eli pakeneminen jokapäiväisistä arkirutiineista ja psykologisten palkintojen etsiminen. Eskapismi voi liittyä joko henkilökohtaiseen ympäristöön, kuten mahdollisiin ongelmiin tai epäonnistumisen pelkoon tai sosiaaliseen ympäristöön, johon kuuluvat esimerkiksi omat perheenjäsenet ja työyhteisö. Psykologisten palkintojen etsiminen voi myös olla joko henkilökohtaista, jolloin matkan tarkoituksena voi olla esimerkiksi uusien asioiden oppiminen tai rentoutuminen tai sosiaalista, jolloin matkan motivaationa voi olla uusiin ihmisiin tutustuminen. (Järviluoma 1994, 35; Kim, Lee & Klenosky 2002, 170.)

Matkailun motivaatiotekijöitä koskevissa tutkimuksissa on löydetty samoja tiettyjä työntövoimatekijöitä, jotka näyttävät vaikuttavan ihmisten matkustuskäyttäytymiseen. Näitä yhteisiä tekijöitä ovat pakeneminen jokapäiväisestä ympäristöstä, uutuudenviehätys, sosiaalinen vuorovaikutus sekä arvovalta. Tutkimuksista käy myös ilmi, että motivaatiotekijät vaihtelevat iän, sukupuolen ja koulutustason mukaan. Näin ollen motivaatiotekijät ovat siis jokaisella ihmisellä erilaiset ja ne muodostuvat useista eri tekijöistä. (Kim, Lee & Klenosky 2002, 170.)

Attraktiolla tarkoitetaan paikkaan sidottua kohdetta tai tapahtumaa, jolla on tietty määrä vetovoimatekijöitä. Attraktiot voidaan määrittää esimerkiksi matkakohteeksi, joiden määritteinä vetovoimatekijät toimivat. Vetovoimatekijöitä puolestaan voivat olla sellaiset asiat,

kuten luonto, maisema, ilmasto, kulttuuri, historia, matkailupalvelut, aktiviteettimahdollisuudet ja saavutettavuus. (Järviluoma 1994, 38-45.)

Matkailussa attraktioita ja vetovoimatekijöitä voidaan luokitella monella eri tavalla. Attraktiot voidaan jakaa esimerkiksi primäärisiin ja sekundäärisiin attraktioihin. Primääriset attraktiot ovat pääasiallisia kohteita, joissa matkailijat yleensä viettävät kauemmin aikaa ja sekundääriset attraktiot ovat puolestaan välietappeja, joihin on tarpeellista tai kiinnostavaa pysähtyä matkalla varsinaiseen kohteeseen. Attraktioita voidaan luokitella myös kohde- ja tapahtuma-attraktioihin, jolloin kohdeattraktioissa paikka tai alue itsessään vetää matkailijoita puoleensa. Tapahtuma-attraktioihin sisältyy esimerkiksi erilaiset festivaalit ja urheilutapahtumat. Kohdeattraktiot voidaan jakaa edelleen vielä keskitettyihin ja hajautettuihin. Keskitetyt attraktiot ovat alueellisesti tiiviitä kohteita, kuten kaupungit tai rantalomakohteet. Hajautettuja attraktioita ovat puolestaan laajemmat alueet, kuten esimerkiksi Lappi tai Turun saaristo. (Järviluoma 1994, 38-39.)

Yleisesti ajatellaan, että työntö- ja vetovoimatekijät ovat toisistaan riippumattomia, eivätkä vaikuta toisiinsa. Esimerkiksi Dann (1981) toteaa tutkimuksessaan, että kun varsinainen matka on päätetty, niin vasta sitten voidaan alkaa miettiä, minne halutaan matkustaa sekä mitä matkalla halutaan tehdä ja nähdä. Tämän näkemyksen mukaan ne siis olisivat toisistaan riippumattomia ja työntövoimatekijät edeltävät aina vetovoimatekijöitä. Joidenkin tutkimusten mukaan työntö- ja vetovoimatekijät kuitenkin olisivat riippuvaisia toisistaan. Eräässä toisessa tutkimuksessa havaitaan, että vaikka sisäiset voimat työntävät ihmisiä matkustamaan, niin samanaikaisesti matkakohteen ulkoiset voimat vetävät ihmisiä valitsemaan juuri kyseisen matkakohteen. Eli kun ihmiset pohtivat sopivaa matkakohdetta, he ottavat huomioon sellaisia matkakohteiden vetovoimatekijöitä, jotka tarkoituksenmukaisesti vastaavat heidän omia, sisäisiä motivaatiotekijöitään. (Kim, Lee & Klenosky 2002, 171-172.)

Saaristomatkailun kansainvälisessä tutkimuksessa on havaittu tiettyjä erityispiirteitä, jotka vaikuttavat siihen, että matkailijat valitsevat kohteekseen nimenomaan jonkin saaristokohteen. Näitä erityispiirteitä ovat muun muassa alueen luonto, ympäristö ja ilmasto, mielenkiintoinen historia ja rikas kulttuuritarjonta sekä saarikohteen etäisyys mantereesta ja samalla myös alueen helppo saavutettavuus. Lisäksi matkailun houkuttavuutta näyttää lisäävän myös saaren tai saariston poliittinen autonomia, jolloin alue voi itse hallinnoida ja kehittää oman alueensa matkailua. (Baldacchino 2015, 2-4.)

3.2 Luonto ja ympäristö

Alueen luonto ja ympäristö sekä miellyttävä ilmasto houkuttelevat matkailijoita. Suurin osa matkailijoista, jotka valitsevat kohteekseen saaren tai saariston, haluavat päästä lämpimään ja aurinkoiseen rantalomakohteeseen. Erityisesti monilla saarilla luonto on todella monimuotoista ja on monia lajeja, jotka ovat kotoperäisiä ja uniikkeja. Jo pelkästään luonnon monimuotoisuus on itsessään vetovoimatekijä monilla saaristoalueilla maailmassa. Toki myös monet kotoperäiset lajit ovat uhattuina matkailun kasvamisen myötä. (Baldacchino 2015, 2-4.)

Monipuolinen ympäristö tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet myös erilaisiin aktiviteetteihin ja virkistysmahdollisuuksiin. Luonto koetaan hyvänä vastapainona kiireiselle elämäntylille ja se tarjoaa mielenrauhaa, jossa aistit lepäävät. Kansallispuistoilla on suuri merkitys matkailussa, sillä ne tarjoavat mahdollisuuden päästä luonnon keskelle rentoutumaan ja rauhoittumaan. Monet matkailijat haluavat lomallaan nauttia luonnosta ja maisemista. Luonnon vaikutuksia hyvinvointiin on myös tutkittu ja luonnossa retkeilyn ja liikkumisen on todettu kohentavan mielialaa, vähentävän stressiä ja lisäävän onnellisuutta ja elinvoimaisuutta. (Itä-Suomen yliopisto/Lapin yliopisto 2017a.)

3.3 Historia ja kulttuuri

Matkakohteen historia sekä erilainen kulttuuri vetoavat matkailijoihin. Historiallisesti merkittävät kohteet ja nähtävyydet ovat aina houkutteleet matkailijoita ja usein juuri historialliset kohteet ovatkin eniten vierailuimpien kohteiden kärjessä. Näiden historiallisten kohteiden lisäksi kulttuurimatkailuun sisältyy vahvasti myös alueen nykyinen kulttuuri ja elämäntapa. Nykyään myös erilaiset tapahtumat ja tilaisuudet ovat keskeisessä asemassa ja ne muodostavat merkittävän osan kulttuuritarjontaa. (Visit Finland 2017d.)

Usein saaristoalueilla on hieman erilainen, oma kulttuuri sekä erilainen elämäntapa, mikä eroaa paikoitellen melko suurestikin mantereen elämäntavasta. Nimenomaan tämä erilaisuuden viehätys vetää matkailijoita usein puoleensa ja yleensä matkoilla halutaan kokea jotain uutta ja erilaista, omasta tavallisesta elämäntyylistä poikkeavaa. (Baldacchino 2015, 3.)

Ruokamatkailu on myös keskeinen osa kulttuurimatkailua ja se on ollut nouseva trendi matkailussa jo jonkin aikaa. Ruokamatkailussa keskiössä ovat ruokaelämykset ja usein siihen sisältyy vierailuja esimerkiksi erilaisilla ruokamessuilla, tapahtumissa ja tietenkin ravintoloissa. Osittain myös kulkuyhteyksien haasteista johtuen monet saaristoalueet ovat

melko omavaraisia, joissa tuotetaan paljon paikallisia ruoka- ja juomatuotteita. Usein alueille on ominaista paikalliset erikoisuudet, joita ei välttämättä muualta saa ja jotka myös osaltaan houkuttelevat matkailijoita alueelle. (Itä-Suomen yliopisto/Lapin yliopisto 2017b.)

3.4 Saavutettavuus ja etäisyys mantereesta

Fyysinen etäisyys mantereesta on myös yksi matkailijoita houkutteleva tekijä. Matkailijat kokevat saaristokohteen olevan omalaatuisempi ja erilainen, koska se on mantereesta erillinen oma paikkansa. Lisäksi erityisesti pienet saaret luovat etäisyyden, eristäytyneisyyden ja ajattomuuden tunteita, joka houkuttelee matkailijoita. (Baldacchino 2015, 1-3.)

Saavutettavuus on matkakohteen yksi tärkeimmistä ominaisuuksista. Kohteeseen on oltava helppo päästä, jotta matkailua alueelle voi kehittyä. Saaristoalueilla yleensä matkailu kehittyy ja keskittyy eniten alueelle, johon on helpoin päästä. Maantiet, sillat ja tunnelit tarjoavat vakituiset ja pysyvät kulkuyhteydet saaristoalueella, mikä takaa mahdollisuudet ympärivuotiseen matkailuun. Lisäksi erilaiset lautat, lossit ja yhteysalukset tarjoavat myös erinomaiset kulkuyhteydet saaristoon, jos pysyviä yhteyksiä ei ole mahdollista toteuttaa. Joissain tapauksissa lossit ja yhteysalukset saattavat kuitenkin rajoittaa alueen matkailua ja viittaavat osaltaan myös matkailun kausiluontoisuuteen. Nykyään myös kaukaisimmille saarikohteille pääsee lentokoneella, mikä on mahdollistanut matkailun monelle alueelle. (Baldacchino 2015, xix-xxiii)

4 Turun saariston vetovoimatekijät

Luonto ja merellisyys ovat olleet Turun saariston matkailun vetovoimatekijöitä jo alusta asti ja niihin ominaisuuksiin matkailu saaristossa pitkälti perustuukin. Tässä luvussa perehdytään Turun saariston vetovoimatekijöihin ja esitellään tarkemmin saariston kaksi matkailukohdetta: Saariston rengastie ja Saaristomeren kansallispuisto. Nämä kaksi kohdetta on valittu tähän sen vuoksi, koska ne parhaiten ilmentävät saariston matkailua ja näissä kohteissa saariston vetovoimatekijät tulevat myös parhaiten esiin. Tämän opinnäytetyön tutkimus perustuu nimenomaan näihin ennalta asetettuihin vetovoimatekijöihin ja niiden tutkimiseen. Lisäksi tässä luvussa esitellään opinnäytetyön toimeksiantaja Visit Turku.

4.1 Toimeksiantajana Visit Turku

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Visit Turku, joka on Varsinais-Suomen maakunnan matkailun markkinointi- ja myyntiorganisaatio. Visit Turku toimii aktiivisesti yhteistyössä alueen yritysten sekä matkailuorganisaatioiden kanssa tavoitteenaan edistää Varsinais-Suomen matkailua ja tuottaa lisäarvoa alueen matkailuelinkeinolle. Organisaation toiminta kattaa matkailuneuvonnan, myyntipalvelun, verkkokaupan sekä tapahtuma- ja kongressipalvelut. (Visit Turku 2017a.)

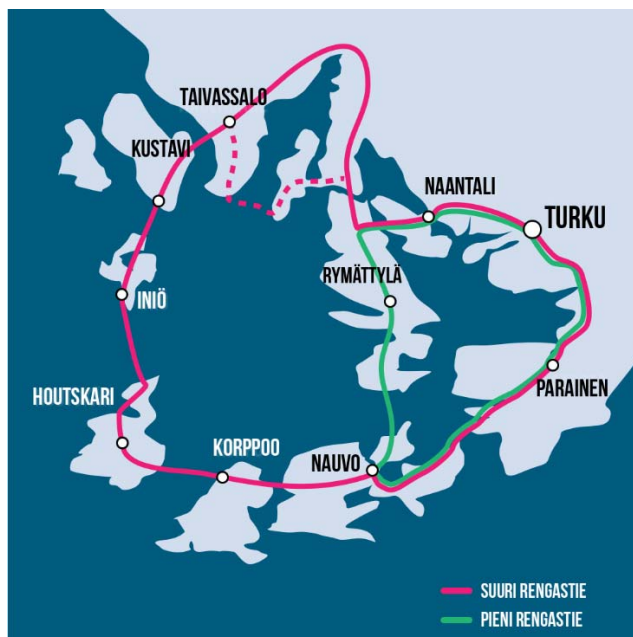
Visit Turun matkailuneuvonta sijaitsee Turun keskustassa ja palvelee asiakkaita ympäri vuoden. Matkailuneuvonnasta saa asiantuntevia vinkkejä ja neuvoja, lisäksi sieltä on mahdollista ostaa karttoja, matkailukirjoja sekä muita matkailutuotteita. Matkailuneuvontaan voi olla yhteydessä verkkosivuilla myös chatin välityksellä. (Visit Turku 2017b.)

Visit Turun monipuolisesta verkkokaupasta on mahdollista ostaa esimerkiksi lippuja erilaisiin tapahtumiin, retkiin ja kiertoajeluihin. Lisäksi tarjolla on mökkivuokrausta sekä lippu-, hotelli- ja risteilypaketteja. Moniin tapahtumiin on myös mahdollista ostaa yhteispaketteja, joihin sisältyy liput tapahtumaan sekä majoitus valitsemassaan hotellissa. (Visit Turku 2017c.)

4.2 Saariston Rengastie

Turun saaristo on monipuolinen matkakohde, joka tarjoaa paljon nähtävää ja koettavaa kaiken ikäisille. Saariston kaupunkien ja kuntien läpi mutkitteleva, vuonna 1996 avattu ja noin 250 kilometriä pitkä Saariston Rengastie tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden tutustua Turun saaristoon ja sen eri kohteisiin. Kulkuyhteydet ovat erittäin hyvät ja saaristossa voi liikkua autolla, moottoripyörällä, polkupyörällä tai veneellä. Saaria yhdistävät toisiinsa

lukuisat sillat, lossit, maantielautat ja yhteysalukset. Kokonaisuudessaan Rengastie on avoinna toistaiseksi ainoastaan kesäkuukausina, mutta lähivuosina on tarkoitus muuttaa reitti kokonaan ympärivuotiseksi. Reitti on parhaimmillaan juuri kesäaikaan, jolloin myös saariston maisemat, luonto ja tunnelma ovat parhaimmillaan. Rengastien reitti kulkee välillä Turku – Kaarina – Parainen – Nauvo – Korppoo – Houtskär – Iniö – Kustavi – Taivassalo – Askainen – Merimasku – Naantali – Turku. Rengastien voi kulkea molempiin suuntiin ja autolla reitin ajaa helposti yhdessäkin päivässä, mutta aikaa suositellaan varamaan ainakin muutama päivä, jotta jää aikaa tutustua rauhassa moniin mielenkiintoisiin kohteisiin. Jos aika ei riitä koko Rengastien kiertämiseen, saaristossa sijaitsee myös reilut 100 kilometriä pitkä Peni Rengastie, joka kulkee välillä Turku – Kaarina – Parainen – Nauvo – Rymättylä – Naantali – Turku. Myös tämä reitti on mahdollista kulkea molempiin suuntiin. Kesäaikaan reitti kannattaa kulkea polkupyörällä, jolloin saa eniten irti saariston upeista maisemista. (Paraisten kaupunki 2016d; Saaristonrengastie 2016.)

Kuva 2. Saariston Rengastie ja Pieni Rengastie (Lautta 2016)

Saariston rengastien varrella riittää nähtävää. Paraisilla voi tutustua alueen historiaan monessa eri museossa sekä vieraillla Suomen suurimmalla kalkkikivikaivoksella (Parainen 2017a). Paraisilta matka jatkuu Nauvoon, jossa kesäaikaan asukasluku moninkertaistuu. Keskusta-alueella palvelut ovat hyvät ja alueen kahvilat, ravintolat, vierasvenesatama ja sataman myyntikojut ovat vierailun arvoisia. Historiasta ja kulttuurista kiinnostunut voi vieraillla Nauvon keskiaikaisessa harmaakivikirkossa tai tutustua Merenkulkutalossa saaristolle merkitykselliseen merenkulkuun ja sen historiaan. (Parainen 2017b.)

Lyhyen merimatkan päässä Nauvon kirkonkylältä sijaitseva, vaiheikkaan ja synkän menneisyyden omaava Seilin saari on ehdoton päiväretkikohde ja yksi saariston vetovoimaisimmista vierailukohteista. Kesäaikaan Seiliin on mahdollista tutustua opastetulla retkellä. (Saaristovaraus 2017a). Saarella toimi 1600- ja 1700-luvuilla Suomen tunnetuin leprasairaala, jonka saarelle väkipakolla toimitetut spitaaliset potilaat elivät muusta maailmasta eristäytyneinä suljetulla saarella kuolemaansa asti. Kun leprasairaalan toiminta päättyi, saarelle rakennettiin 1800-luvun alussa mielisairaala, joka oli toiminnassa vuoteen 1962 asti. Sen jälkeen rakennukset siirtyivät Turun yliopiston Saaristomeren tutkimuslaitoksen käyttöön. (Metsähallitus 2017a.)

Kuva 3. Selin kirkko ja hautausmaa (Saaristovaraus 2017b)

Nauvosta matka jatkuu rengastietä pitkin Korppooseen. Myös Korppoossa tekemistä riittää ja monipuolisten palveluiden ja nähtävyyksien lisäksi Korppoossa järjestetään kesäaikaan myös erilaisia tapahtumia. Tapahtumista tunnetuin on jo vuodesta 1989 järjestetty Korppoo Sea Jazz festivaali. Tämä yksi saariston merkittävimmistä kulttuuritapahtumista järjestetään vuosittain heinäkuun lopulla, jossa tarjolla on aitoa ja maanläheistä tunnelmaa kotimaisten ammattijazzmuusikoiden kanssa. (Visit Korppoo 2017.)

Korppoosta rengastie jatkuu Houtskäriin ja sieltä maantielautalla Iniöön. Vierailemisen arvoisia ovat erityisesti pienet, elinvoimaiset kylät. Houtskärissä varsinkin Hypeisin ja Björkön kylät ovat tunnettuja hyvin säilyneestä rakennuskulttuurista, josta esimerkkinä ovat kauniit venevajat. Houtskärin ja Iniön alueella pidetään yllä juhannusperinteitä ja juhannuksena melkein joka kylään pystytetään perinteinen juhannussalko. Houtskärissä ja Iniössä, kuten koko saaristossa, luonto ja maisemat ovat jo nähtävyys itsessään. Luontoa ja

maisemia pääsee ihastelemaan luontopoluilla ja muun muassa Borgbergetin näköalatornista, josta aukeaa laaja näkymä jopa Ahvenanmaan puolelle asti. (Parainen 2017c; Hokkinen 2015, 44,100.)

Kuva 4. Venevajoja Hyppeisin kylässä Houtskärissä (Mondo 2017b)

Iniöstä matka jatkuu puolen tunnin lauttamatkalla saariston pohjoisosiin Kustaviin ja sieltä Taivassaloon. Saariston pohjoisosissa luonto on vehreää, joka tarjoaa erinomaiset puitteet erilaisille luontoaktiiviteeteille. Alue on tunnettu myös hyvistä ympärivuotisista kalavesistään. Sekä Kustavissa että Taivassalossa järjestetään lukuisia tapahtumia ympärivuoden ja etenkin kesäaikaan erilaisia markkinoita ja muita kesätapahtumia. (Kustavi 2017; Visit Turku -esite 2017, 56.)

Taivassalosta rengastien reitti jatkuu Askaisten ja Merimaskun kautta Naantaliin. Askainen tunnetaan parhaiten Louhisaaren kartanosta, jossa Suomen marsalkka Mannerheim syntyi vuonna 1867. Nykyään kartanolinna toimii museona ja on yleisölle avoinna kesäaikaan. (Louhisaarenkartano 2017). Naantalissa idyllinen vanhakaupunki, musiikkijuhlat ja muumimaailma tarjoavat tekemistä koko perheelle. Lisäksi on mahdollisuus tutustua presidentin kesäasunnon Kultarannan ihanaan puutarhaan. (Visit Naantali 2017.)

4.3 Saaristomerен kansallispuisto

Saaristomerен kansallispuisto on Varsinais-Suomessa Paraisten ja Kemiönsaaren kunnissa sijaitseva kansallispuisto. Se perustettiin vuonna 1983 ja alueen pinta-ala on 500 km². Alueen luonto on pääosin karua, mutta alueelta löytyy myös erittäin monimuotoista ja

rehevää luontoa sekä saaristomaisemalle tyypillisiä perinnemaisemia. Saaristomeren kansallispuisto kuuluu Suomen lajirikkaimpiin alueisiin ja puisto on myös osa Unescon vakiinnuttamaa Saaristomeren biosfäärialuetta. (Metsähallitus 2017b.)

Kansallispuistossa voi liikkua omalla veneellä tai ympäri vuoden liikennöivillä yhteysaluksilla. Alueen upea luonto mahdollistaa monia erilaisia aktiviteetteja. Puistossa sijaitsevat neljätoista luontopolkua tarjoavat mahdollisuuden patikointiin ja samalla pääsee tutustumaan saarten historiaan ja luontoon. Purjehdus ja melonta ovat suosittuja aktiviteetteja ja monilla saarilla sijaitsee retkisatamia, joista löytyy kansallispuiston palveluita. Lisäksi muita suosittuja aktiviteetteja ovat muun muassa kalastus ja ulkosaariston hyvät mahdollisuudet lintujen tarkkailuun. (Metsähallitus 2017c.)

Suosittuja vierailukohteita kansallispuiston alueella ovat muun muassa Örön linnakesaari, Jurmo ja Utö. Örön saari oli sotilaskäytössä reilun sadan vuoden ajan, kunnes se kesällä 2015 avattiin matkailijoille. Öro on monipuolinen yhdistelmä luontoa ja historiaa, joihin pääsee kesäisin tutustumaan opastetuilla kierroksilla. Jurmo syntyi jo jääkaudella ja on Suomea halkovan Salpausselän kaukainen jatke. Saaren maaperä on hyvin kivistä ja so- raista ja näin ollen alueelle on kehittynyt rikas kasvi- ja eläinlajisto. Jurmo on yksi saariston parhaita lintujen tarkkailupaikkoja keväisin ja syksyisin. (Visit Turku -esite 2017, 34-39; Hokkinen 2015, 76-78.)

Kuva 5. Jurmon kivistä maaperää (Vaakakuva 2017)

Suomen eteläisimmän asutun saaren Utön karu luonto, historia sekä saasteeton ja meluton ympäristö toimivat alueen vetovoimatekijöinä. Utön linnake- majakka- ja luotsiyhdyskunta on määritelty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. (Parainen 2017d.)

Kuva 6. Utön kylä, majakka ja luotsiasema (Nauvon charterveneet 2017)

Saaristomeren kansallispuisto on kasvattanut suosiotaan vuosi vuodelta. Vuonna 2016 kansallispuistossa vieraili yhteensä 84 500 kävijää, mikä on melkein 6 000 kävijää enemmän kuin edellisenä vuotena (Metsähallitus 2017d.) Kasvun selittäjinä ovat muun muassa uudet käyntikohteet, jotka on avattu yleisölle. Uusiin käyntikohteisiin kuuluu esimerkiksi Öron saari, josta on tullut suosittu vierailukohde. Avausvuotenaan siellä vieraili 24 000 kävijää. (Rantapallo 2017)

5 Tutkimus ja sen kulku

Tässä luvussa esitellään opinnäytetyön tutkimuksen kulkua sekä valittua tutkimusmenetelmää. Aluksi kerrotaan yleisistä tutkimusmenetelmistä ja perehdytään hieman tarkemmin tässä tutkimuksessa käytettyyn tutkimusmenetelmään. Luvussa käsitellään myös aineiston hankintaa sekä tutkimuksen toteutusta. Lopuksi käsitellään tutkimuksen luotettavuutta ja pohditaan sen toteutumista tässä opinnäytetyössä.

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmät voidaan jakaa kahteen eri pääryhmään, kvalitatiivisiin ja kvantitatiivisiin menetelmiin. Se, kumpaa menetelmää käytetään, riippuu aina tutkittavasta ilmiöstä. Kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta käytetään, kun tutkitaan uutta ilmiötä, mistä ei ole aiempaa tutkimustietoa tai kun halutaan luoda uusia teorioita. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on kohteen mahdollisimman kokonaisvaltainen tutkiminen. Kvalitatiiviselle tutkimukselle on tyypillistä, että kohderyhmä on tarkoituksenmukaisesti valittu ja että, aineisto kerätään todellisissa ja luonnollisissa tilanteissa. Laadullisia tutkimusmenetelmiä ovat muun muassa teemahaastattelu sekä havainnointi. Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen edellytyksenä on ilmiön ja siihen vaikuttavien tekijöiden tunteminen. Määrälliselle tutkimukselle tyypillistä on aiemmat teoriat ja johtopäätökset tutkittavasta ilmiöstä. Tällaiselle tutkimukselle olennaista on perusjoukon määrittäminen, johon tulosten tulee päteä. Perusjoukosta määritellään otanta, jonka on hyvä olla riittävän suuri, jotta tuloksia voidaan yleistää. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 140, 160; Kananen 2011, 12-18.)

Tutkimusongelma on kvantitatiivisen tutkimuksen lähtökohta. Tutkimusongelmasta johdettujen kysymysten avulla pyritään saamaan vastauksia tutkimusongelmaan. Yleisin aineistonkeruumenetelmä kvantitatiivisessa tutkimuksessa on kyselylomake. Muita menetelmiä ovat esimerkiksi henkilökohtainen haastattelu tai puhelinhaastattelu. Kyselylomaketta laatiessa tulee ottaa huomioon muutamia tärkeitä seikkoja. Lomakkeen ulkoasu, lausemuodot sekä asteikot tulisi olla riittävän selkeitä ja yksinkertaisia, jotta mahdollisilta virhetulkinnoilta vältyttäisiin. Ennen varsinaista aineistonkeruuta lomake on hyvä myös testata, jotta varmistutaan lomakkeen toimivuudesta ja selkeydestä. Testauksen jälkeen toteutetaan kenttätyö eli aineiston keruu, jonka jälkeen saatu aineisto tallennetaan ja analysoidaan. Kerättyä aineistoa käsitellään tilastollisin menetelmin ja tulokset tehdään tiukkojen sääntöjen mukaisesti. (Kananen 2011, 20-22). Kyselytutkimus on tehokas ja sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto. Lisäksi huolellisesti suunnitellun lomakkeen myötä aineisto on mahdollista käsitellä ja analysoida melko nopeasti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 195.)

Tässä opinnäytetyössä tutkimus on toteutettu kvantitatiivisin menetelmin ja aineistonkeruumenetelmänä käytettiin kyselylomaketta. Kyselylomake valittiin aineistonkeruumenetelmäksi, koska se on tehokas ja edullinen tapa kerätä ja analysoida saatuja tietoja. Tutkimuksen kohderyhmänä oli suomalaiset ihmiset ja kysely toteutettiin sähköisenä verkkokyselyinä. Lomake laadittiin internetissä Webropol-kyselyohjelmalla. Kyselylomaketta suunniteltaessa tehtiin yhteistyötä toimeksiantajan kanssa ja selvitettiin mitä asioita he haluavat selvittää Turun saariston matkailuun ja sen vetovoimatekijöihin liittyen.

Kyselylomake (liite 1) koostuu pääasiassa monivalintakysymyksistä sekä yhdestä asteikkokysymyksestä. Kysely sisältää yhteensä kolmetoista kysymystä, joista neljä ensimmäistä käsittelee vastaajien taustatietoja, kuten ikää ja asuinpaikkaa. Taustatietoja käsittelevien kysymysten jälkeen on vuorossa asteikkokysymys, jossa vastausvaihtoehtoina on käytetty viisi portaista asteikkoa (erittäin huonosti-erittäin hyvin). Näistä vastaajan tulee valita mielipidettään vastaava vaihtoehto annetuista väittämistä. Suurin osa kysymyksistä on monivalintakysymyksiä, joissa vastaaja valitsee annetuista vastausvaihtoehdoista ainoastaan yhden tai useamman vaihtoehdon. Muutamassa monivalintakysymyksessä on myös valmiiden vastausvaihtoehtojen jälkeen esitetty avoin vaihtoehto, mikäli valmiiksi annetuista vastausvaihtoehdoista ei löydy sopivaa. Kyselyn lopussa on valintakysymys (kyllä-ei), joihin molempiin vastausvaihtoehtoihin on lisätty avoin kenttä, johon vastaajat voivat vastata omin sanoin. Kyselylomake pyrittiin tekemään mahdollisimman yksinkertaiseksi ja selkeäksi, jotta siihen olisi helppo ja nopea vastata, eikä kynnyks vastata olisi kovin korkea.

5.2 Aineiston hankinta

Kysely laadittiin sähköisenä Webropol-kyselyohjelmalla. Kyselyn linkkiä jaettiin toimeksiantaja Visit Turun sosiaalisen median kanavilla Facebookissa sekä Twitterissä. Lisäksi linkki jaettiin saariston omilla Facebook sivuilla. Myös kaksi muuta henkilöä jakoi kyselyn linkin omilla Facebook tileillään. Ensimmäisen kerran kyselyn linkki jaettiin Visit Turun sosiaalisen median kanavilla torstaina 11.5.2017 ja toisen kerran tiistaina 16.5.2017. Kysely oli auki kokonaisuudessaan viikon verran 11.5.-17.5.2017. Tutkimuksessa ei asetettu varsinaisesti tiettyä vastausten määrää, vaan tavoitteena oli saada viikon aikana mahdollisimman monta vastausta. Lisäksi kyselyyn vastanneiden ja yhteystietonsa jättäneiden kesken arvottiin palkintona Turku Food Walk -korttipaketti, minkä toivottiin lisäävän myös vastaajien määrää.

5.3 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimusta tehdessä tarkoituksena on saada mahdollisimman luotettavia ja totuudenmukaisia tuloksia sekä välttää virheiden syntymistä. Tutkimuksen reliabelius eli luotettavuus tarkoittaa tulosten pysyvyyttä. Kun tutkimus toistetaan, saadaan samat tulokset eli käytetyt mittarit antavat luotettavia tuloksia eivätkä johdu sattumasta. Validiteetti eli pätevyys tarkoittaa tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoitukseen mitata. Jotta tutkimus on toistettavissa, on sen myös oltava reliabeli sekä validi ja tutkimuksen eri vaiheet tulisi dokumentoida ja selittää raportointivaiheessa riittävän selkeästi. Tarkoin määritelty tutkimusmenetelmä, mittarit ja otos edesauttavat pätevää ja luotettavaa tutkimusta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231; Kananen 2011, 118-124.)

Tähän opinnäytetyön tutkimukseen saatiin vastauksia yhteensä 81 kappaletta. Kysely on kuitenkin avattu jopa 845 kertaa, joten siihen nähden saatujen vastausten määrä on aika pieni. Tutkimuksen otanta on määritelty melko tarkasti, koska vastauksia kerättiin henkilöiltä, jotka ovat kiinnostuneita Turun seudun matkailusta ja näin ollen myös saaristomat- kailusta, joten tuloksia voidaan ainakin jossain määrin yleistää koskemaan perusjoukkoa. Vastauksia saatiin myös kaikista kyselyyn asetetuista ikäryhmistä. Toisaalta kyselyyn vas- tanneet olivat pääosin Länsi- ja Etelä-Suomesta, mutta voidaan myös olettaa, että juuri näiltä alueilta matkustetaan eniten saaristoon, koska ne ovat lähellä. Tutkimuksen eri vaiheet on myös raportoitu tarkasti, joten tutkimus voitaisiin toistaa tulevaisuudessa. Näin ollen tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti ovat verrattain hyviä.

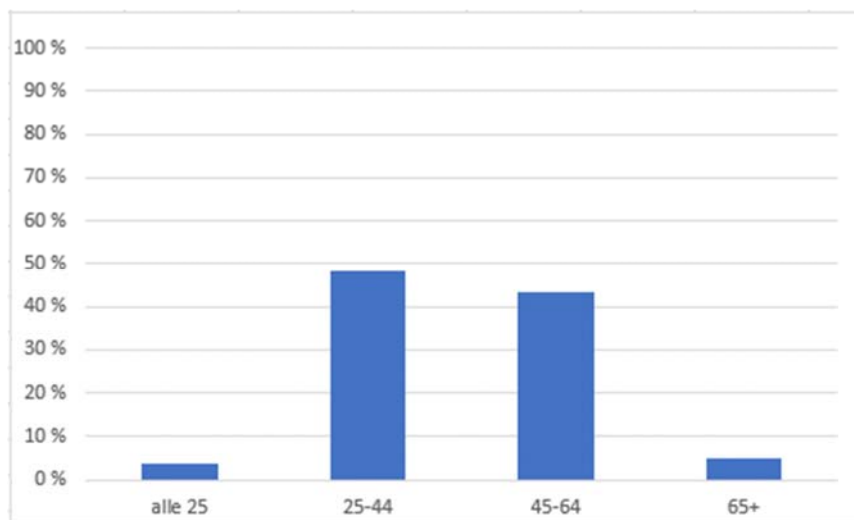
Siinä, että kyselyn linkkiä jaettiin sosiaalisessa mediassa, on kuitenkin sekä hyvät puo- lensa että haasteensa. Toisaalta siinä on mahdollisuus kerätä paljon vastauksia lyhyessä ajassa ja myös tarkoin valittuna vastaajat edustavat hyvin määriteltyä perusjoukkoa, kuten tässä tutkimuksessa oli. Haasteena puolestaan on muun muassa se, että kyselyn linkki ei välttämättä herätä tarpeeksi huomiota ja se saattaa jäädä helposti huomaamatta, kun muuta informaatiota on niin paljon. Tässä tutkimuksessa kysely kyllä huomattiin, kun linkki kuitenkin avattiin yli 800 kertaa, mutta jostain syystä ihmiset eivät kuitenkaan olleet niin kiinnostuneita vastaamaan, kun vastauksia saatiin ainoastaan 81 kappaletta. Syynä voi olla esimerkiksi nykyajalle tyypillinen kiire, jolloin kyselyä vilkaistaan, mutta ei ole aikaa perehtyä siihen sen tarkemmin.

6 Tutkimuksen tulokset

Tässä luvussa käydään läpi tutkimuksessa saadut tulokset. Kyselyn vastauksia esitetään kysymys kerrallaan erilaisten kuvioiden avulla ja ne käydään läpi myös kirjallisesti. Lisäksi käydään läpi kyselyssä saatuja avoimia vastauksia. Luvun lopussa on pohdintaa saaduista tuloksista sekä niistä syntyneistä johtopäätöksistä.

6.1 Kyselyn vastaukset

Kyselyn linkki oli auki viikon ja sinä aikana vastauksia saatiin 81 kappaletta. Vastaajista naisia oli 59kpl (73%) ja miehiä 22kpl (27%). Kuviossa 1. on esitetty kyselyyn vastanneiden ikäjakauma. Kyselyyn saatiin vastauksia kaikista asetetuista ikäryhmistä. Eniten vastauksia saatiin 25-44 vuotialta (48%) ja toiseksi eniten 45-64 vuotialta (43%). Nämä kaksi ryhmää muodostivat selkeästi suurimman osan vastauksista, yhteensä jopa 91% kaikista vastaajista kuului näihin kahteen ryhmään. Alle 25-vuotiaita vastaajia oli ainoastaan 3kpl (4%) ja yli 65-vuotiaita 4kpl (5%), joten myös nämä kaksi ryhmää oli keskenään tasaiset.

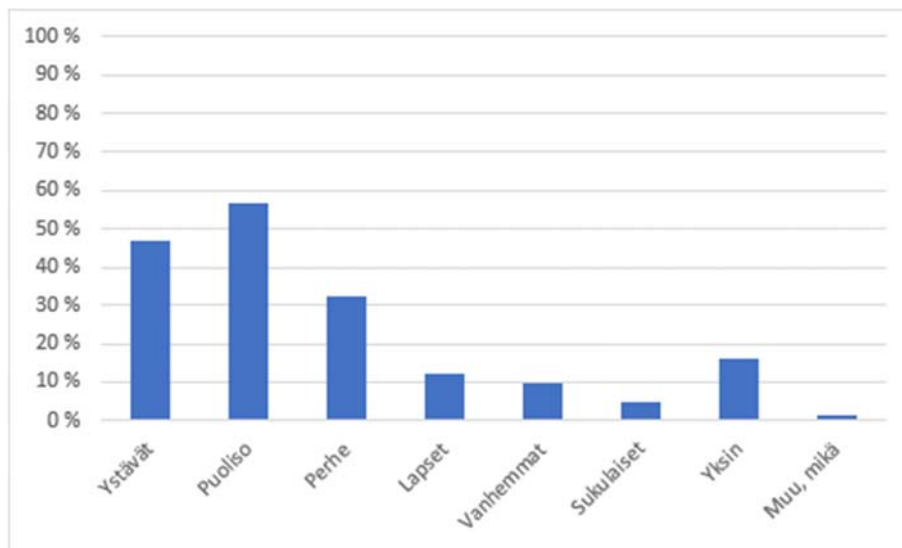

Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma (N=81)

Selkeästi suurin osa vastauksista tuli Länsi-Suomesta, josta saatiin vastauksia 63kpl (78%). Seuraavaksi eniten vastauksia saatiin Etelä-Suomesta 16kpl (20%). Itä-Suomesta ja Lapista tuli molemmista ainoastaan yksi vastaaja. Puolestaan Oulun seudulta ja Ahvenanmaalta vastaajia ei saatu ollenkaan.

Kyselyn neljännessä kysymyksessä kysyttiin, kenen kanssa yleensä matkustetaan vapaaajalla. Kyseessä oli monivalintakysymys eli vastaajat pystyivät valitsemaan annetuista

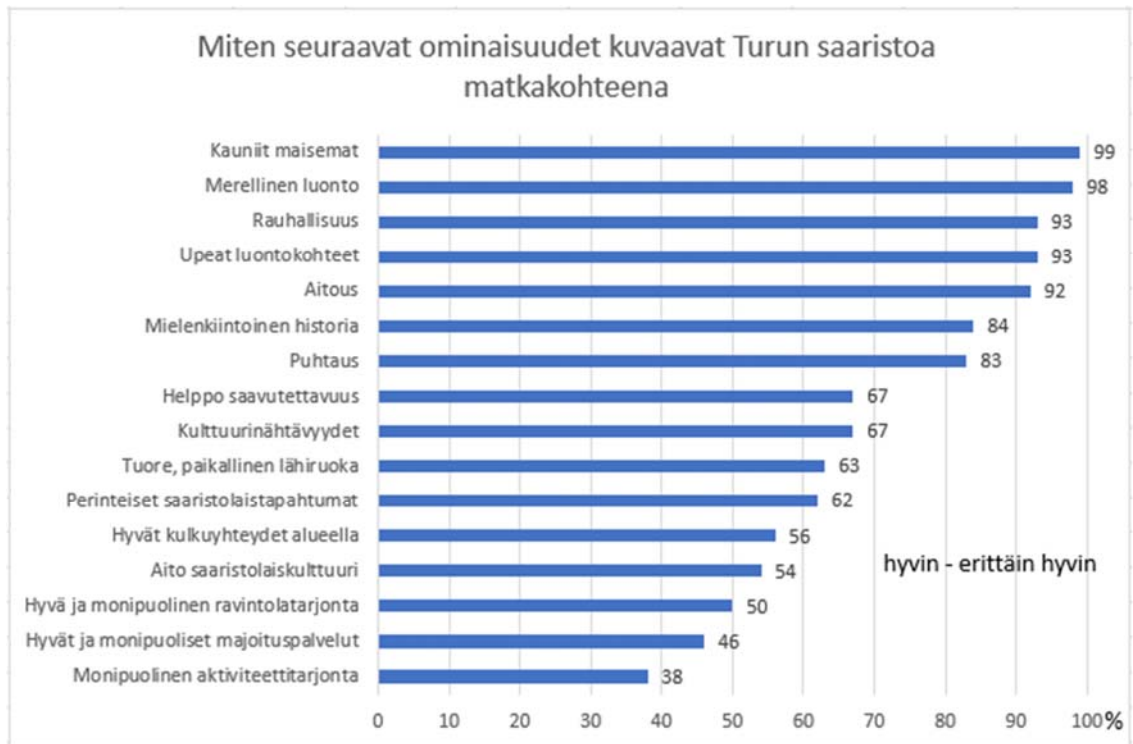
vaihtoehtoista yhden tai useamman. Kuviossa 2 näkyy, miten vastaukset ovat jakautuneet. Yli puolet, 46 vastaajaa (57%) ilmoitti matkustavansa mieluiten puolison kanssa. Toiseksi eniten matkaseurana olivat ystävät, 38 vastausta (47%) ja kolmantena perhe, 26 vastausta (32%). Ystävät, puoliso ja perhe olivat siis selvästi suosituinta matkaseuraa vapaa-ajalla. Yksin matkustaminen sai 13 vastausta (16%), ja lasten kanssa matkustaa ainoastaan 10 vastaajaa (12%). Vähiten vapaa-ajalla matkustetaan vanhempien kanssa, 8 vastausta (10%) sekä sukulaisten kanssa, 4 vastaajaa (5%). Muuna matkaseurana mainittiin miesystävä, mikä tässä tapauksessa laskettaisiin puolisosiksi. Yhteensä valittujen vastausten lukumäärä oli 146 kappaletta.

Kuvio 2. Mieluisin matkaseura (N=81)

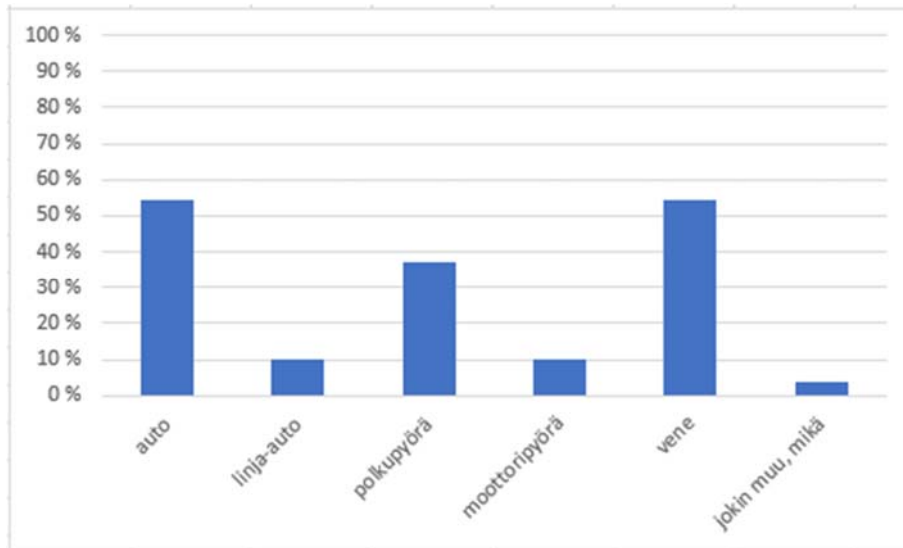
Viidennessä kysymyksessä kysyttiin, miten seuraavat ominaisuudet kuvaavat Turun saaristoa matkakohteena. Vastaajien tuli valita heidän mielipidettään vastaava vaihtoehto. Arviointiasteikkona oli viisi-portainen asteikko välillä erittäin huonosti-erittäin hyvin. Alla olevassa kuviossa 3 näkyy, miten vastaukset ovat jakautuneet jokaisen väittämän kohdalla. Kuvioon on merkattu ainoastaan vastaukset arviointiasteikolla hyvin tai erittäin hyvin. Kauniit maisemat, luonto, rauhallisuus sekä aitous koetaan ominaisuuksiksi, jotka kuvaavat saaristoa parhaiten (yli 90% vastaajista). Hieman yli puolet (67%) kokee saariston olevan helposti saavutettavissa ja 56% on sitä mieltä, että alueella on hyvät kulkuyhteydet. Yli puolet vastaajista kokee, että kulttuurinähtävyydet (67%) sekä saaristolaistapahtumat (62%) kuvaavat aluetta hyvin tai erittäin hyvin. Myös yli puolet (63%) kokee tuoreen ja paikallisen lähiruuan kuvaavan aluetta hyvin, mutta ainoastaan puolet vastaajista kokee, että saaristossa on hyvä ja monipuolinen ravintolatarjonta. Sen sijaan vastaajista hieman alle puolet (46%) on sitä mieltä, että saaristossa on hyvät ja monipuoliset majoituspalvelut. Näin ollen yli puolet kaikista vastaajista kokee, ettei majoituspalvelut saaristossa ole kovin

hyvällä tasolla. Lisäksi ainoastaan 38% vastaajista kokee, että saaristossa on monipuolinen aktiviteettitarjonta.

Kuvio 3. Miten ominaisuudet kuvaavat Turun saaristoa (N=81)

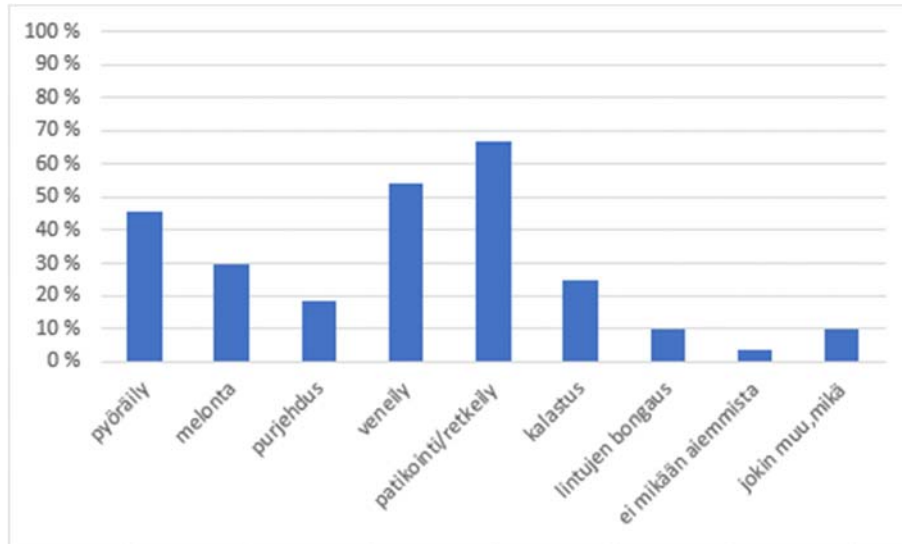
Kun kysyttiin millä kulkuvälineellä mieluiten lähtisi matkalle saaristoon, nousi vastauksista selkeästi kolme vaihtoehtoa ylitse muiden. Kysymys oli monivalintakysymys, jossa vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon. Yhteensä valittuja vastauksia oli 137 kappaletta. Alla olevassa kuviossa 4 näkyy, miten vastaukset jakautuivat. Vastaajista 44 lähtisi saaristoon mieluiten joko autolla tai veneellä (54%). Toiseksi mieluiten matkalle lähettäisiin polkupyörällä, 30 vastausta, (37%). Sekä linja-autolla että moottoripyörällä saaristoon lähtisi 10% kaikista vastaajista. Muita mainittuja kulkuneuvoja olivat yhteysalus sekä asuntoauto.

Kuvio 4. Mieluisin kulkuväline saaristossa (N=81)

Vastaukset kysymykseen "Kuinka kauan aikaa viettäisit saaristossa", jakoutuivat melko tasaisesti. 31 vastaajaa (38%) viettäisi saaristossa mielusti ainoastaan lyhyen ajan, 1-3 päivää. Lähes saman verran, 28 vastaajaa (35%) viettäisi saaristossa muutaman päivän enemmän, 4-6 päivää. 22 vastaajaa (27%) puolestaan viihtyisi saaristossa jopa viikon tai yli.

Monivalintakysymys koskien kiinnostavimpia aktiviteetteja, sai yhteensä 213 vastausta. Kuviossa 5 näkyy, miten vastaukset jakoutuivat vastaajien kesken. Patikointi ja retkeily osoittautuivat suosituimmiksi aktiviteeteiksi ja niistä olisi kiinnostunut yli puolet vastaajista (67%). Seuraavaksi suosituimmat aktiviteetit ovat veneily (54%) ja pyöräily (46%). Vastaajista 24 on kiinnostunut melonnasta ja suurin piirtein saman verran ilmoitti kalastuksen olevan mieleisin aktiviteetti. Vaikka veneily osoittautui melko suosituksi, niin purjehdus sen sijaan kiinnostaisi ainoastaan vajaata 20% vastaajista. Myöskään lintujen bongausta ei koettu niin kiinnostavana ajanvietteenä. Muina mielekkäinä aktiviteetteina mainittiin paikkoihin ja nähtävyyksiin tutustuminen, historia ja tarinat, vesi ja luonto (kasvit ja eläimet), uinti, valokuvaus, ruoka sekä horisonttiin tuijottaminen.

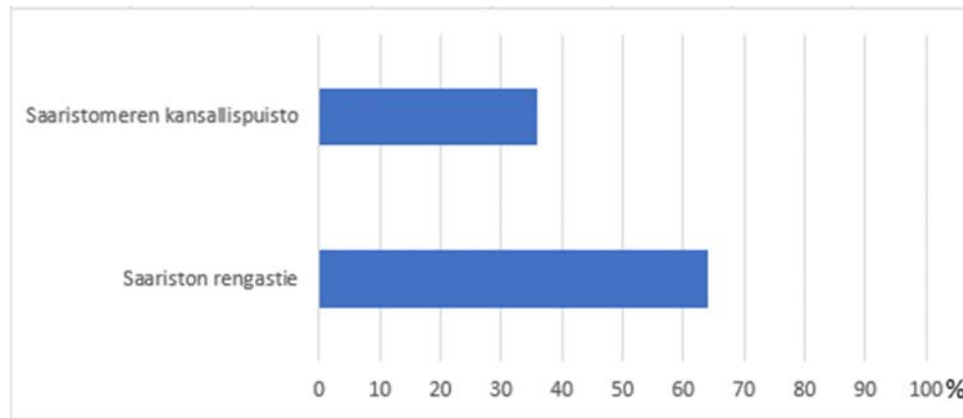
Kuvio 5. Kiinnostavimmat aktiviteetit saaristossa (N=81)

Yhdeksännessä kysymyksessä kartoitettiin vastaajien halukkuutta ja kiinnostusta osallistua saaristossa järjestettäviin tapahtumiin sekä vierailuun kulttuurikohteissa. Vastaajista 88% vastasi kysymykseen olevansa kiinnostunut. Vastaajia pyydettiin myös kommentoimaan mitkä tapahtumat tai kulttuurikohteet heitä eniten kiinnostavat. Avoimissa vastauksissa eniten mainittuja olivat muun muassa museot ja näyttelyt, kirkot, majakat, historialliset ja luontoon liittyvät tapahtumat/kohteet, opastetut kierrokset, markkinat, kylätapahtumat, perinteiset kyläjuhlat, kuten juhannus ja saaristolaistanssit, ruokaan ja musiikkiin liittyvät tapahtumat sekä teatterit. Muutamia yksittäisiä tapahtumia mainittiin myös nimeltä, näitä olivat Åseholm-päivä, Nötö-päivät, Baltic Jazz ja Korppoo Sea Jazz sekä Volter Kilpi-päivät. Muutama vastaaja kertoi olevansa kiinnostunut osallistumaan, muttei osaa nimetä ainuttakaan tapahtumaa. Eräs vastaaja olisi kiinnostunut osallistumaan mihin vaan mikä vastaan tulee. Vastaajista 12% ilmoitti, ettei ole kiinnostunut osallistumaan tapahtumiin tai vierailemaan kulttuurikohteissa.

Seuraavaksi tiedusteltiin vastaajien halukkuutta käyttää paikallisia ravintoloita tai vierailemaan suoramyyntikohteissa matkansa aikana. Tässä kohtaa vastaukset olivat yksimielisiä ja 99% kertoi olevansa kiinnostunut ravintoloista ja suoramyyntikohteista. Vain yksi vastaaja ei ollut kiinnostunut.

Kyselyssä kartoitettiin myös, kumpi kohde vastaajia kiinnostaa enemmän, Saariston rengastie vai Saaristomeren kansallispuisto. Kuten kuviossa 6 näkyy, niin reilusti yli puolet, 64% vastaajista on enemmän kiinnostunut Saariston rengastiestä. Puolestaan 36% ilmoitti

Saaristomeren kansallispuiston kiinnostavan enemmän. Tämän kyselyn perusteella rengastie on siis kiinnostavampi kohde, mutta kumpikaan kohteista ei korostunut merkittävästi, vaan molemmilla on selkeästi olemassa oma kohdeyleisönsä.

Kuvio 6. Vastaajien kiinnostus Saariston rengastietä ja Saaristomeren kansallispuistoa kohtaan (N=81)

Toiseksi viimeisessä kysymyksessä kysyttiin, mikä on paras vuodenaika matkustaa saaristossa. Vastauksista nousi esille selkeästi suosituimmaksi yksi vuodenaika, joka on kesä. Vastaajista 84% matkustaisi saaristossa mieluiten kesällä. Se ei suinkaan ollut ainoa mieleinen vuodenaika, sillä 6% vastaajista kertoi matkustavansa mieluiten keväällä ja 10% vastaajista ilmoitti parhaaksi matkustusajankohdaksi syksyn. Kukaan vastaajista ei ollut kiinnostunut matkustamaan saaristoon talvella.

Viimeisessä kysymyksessä kysyttiin, onko aiemmin matkustanut tai haluaisiko tulevaisuudessa matkustaa Turun saaristossa. Vastaajista lähes kaikki (91%) kertoi aiemmin matkustaneensa tai haluavansa matkustaa saaristoon. Loput eli 9% ilmoitti ettei ole matkustanut tai ei halua matkustaa jatkossakaan. Vastaajia pyydettiin kommentoimaan muutamien sanoin, mitkä asiat heitä alueella kiinnostavat, jos vastasivat kyllä sekä jos vastasivat kysymykseen ei, niin miksi ei ole kiinnostunut alueelle matkustamaan.

Vastaajat, jotka haluavat matkustaa saaristossa ilmoittivat eniten kiinnostaviksi asioiksi seuraavia: luonto, maisemat, merellisyys, tunnelma, hiljaisuus, rauhallisuus, veneily, historia ja nähtävyydet. Monet kertoivat olevansa kiinnostuneita tietyistä paikoista, näitä ovat muun muassa Jurmo, Utö, Aspö, Iniö, Houtskär, Öro ja Seili. Muutama kertoi olevansa kiinnostunut mökkeilystä tai omistavansa alueelta mökin. Lisäksi pyöräily ja Saariston rengastie mainittiin kiinnostavina asioina.

Tässä muutamia avoimia kommentteja henkilöiltä, jotka ovat kiinnostuneita matkustamaan saaristossa:

”Olen pyöräillyt Saariston Rengastien ja se oli unohtumattoman upea kokemus. Luonto oli kaunista ja puhdasta, ihmiset avuliaita ja pääsimme ystävien kanssa tutustumaan pieniin kahviloihin ja muihin puoteihin.”

”Olen ollut 2 x rengastie kierroksella. Hyvä opas oli kierroksen sydän. aikataulu tiukka lossien vuoksi. Yöpyminen olisi ollut mukava kokemus.”

”Ajoimme viimeksi pelkästään kakkubuffetin vuoksi saaristoon. Eli syyn ei tarvitse olla suuri.”

Lisäksi eräs vastaaja kommentoi seuraavasti ja antoi hyviä kehitysideoita:

”Olen pyöräillyt saariston rengasreitillä viime kesänä, lähtö- ja paluupaikka oli Naantali. Telttailumahdollisuudet voisivat olla paremmin esillä, muistaakseni Nauvoon merkattu toinen leirintäalue oli poissa käytöstä ja toinen oli saaren toisessa päässä. Ruokatarjonta lauttojen lähtöpisteissä oli kurjaa, makkaraperunat-tyylistä eikä kasvissyöjälle mitään vaihtoehtoa. Ruoka/eväsostopaikkoja voisi olla enemmän mistä saisi vaikka hedelmiä, täytettyjä sämpylöitä ja vaikka proteiinivälipaloja pyöräilijöille joita käy aika paljon ja varsinaisissa ruokaravintoloissa ei välttämättä halua käydä. Onneksi oli omat eväät mukana kuitenkin. Muuten oli hieno reissu. Saaristomeren kansallispuisto on vielä käymättä, sinne olisi tarkoitus mennä tänä kesänä.”

Muutama vastaaja ilmoitti, ettei ole aiemmin matkustanut tai ei halua matkustaa. Näin vastaajat kommentoivat, miksi eivät ole kiinnostuneita alueesta:

”Oli noloa, miten jo ennen elokuun puoliväliä liki kaikki oli kiinni. Amerikkalaisille vieraille ei ollut helppo selittää, että halutaan palvella vain suomalaisia lomalaisia.”

”Suunnitellut lauttamaksut.”

”Tuntuu työläältä itse suunnitella tekeminen ja minne menee.”

6.2 Johtopäätökset sekä pohdintaa tuloksista

Voidaan todeta, että ihmiset selkeästi ovat kiinnostuneita matkustamaan ja viettämään aikaa saaristossa. Ominaisuudet, kuten kauniit maisemat, merellisyys, upea luonto ja rauhallisuus ovat olleet saariston matkailun valtteja jo aivan alusta asti ja pitkälti juuri näihin tekijöihin matkailu Turun saaristossa perustuu. Tässä tutkimuksessa oli nimenomaan tarkoitus saada selville, että kokevatko ihmiset edelleen nämä samat ominaisuudet tärkeinä ja parhaimpina asioina saaristosta puhuttaessa. Kyselyn viidennessä kysymyksessä kaikki vastaajat lähes yksimieleisesti kokivat nämä edellä mainitut tekijät parhaiten aluetta kuvaavina ja myös viimeisessä kysymyksessä, jossa vastaajat saivat vapaasti kommentoida, mitkä tekijät heitä eniten alueella kiinnostavat, niin näitä ominaisuuksia mainittiin eniten. Tästä voidaan päätellä, että edelleen luonto, meri ja rauhallisuus ovat asioita, joita ihmiset saaristossa eniten arvostavat. Saaristo on monelle paikka, johon mennään rauhoittumaan ja nauttimaan rennosti tunnelmasta ja tällaisena se myös halutaan säilyttää.

Kyselyssä kiinnostavimmiksi aktiviteeteiksi nousi patikointi ja retkeily, veneily sekä pyöräily. Muita vähemmän kiinnostavia olivat melonta, kalastus ja purjehdus. Kaikki aktiviteetit liittyvät vahvasti saariston luontoon ja nämä kaikki ovat saaristoalueelle hyvinkin tyypillistä ajanvietettä. Kyselyn mukaan ihmisiä selvästi kiinnostaa aktiviteettien harrastaminen ja kiinnostavimmat aktiviteetit ovat sellaisia, joita jokainen voi itse harjoittaa. Kyselyssä selvisi myös, että ainoastaan 38% kokee, että saaristossa on monipuolinen aktiviteettitarjonta. Näin ollen siis yli puolet on sitä mieltä, että aktiviteettitarjonta ei ole kovin hyvä. Tämä tulos osittain johtunee siitä, että aktiviteettiyrittäjiä ei saariston alueella kovin paljon ole. Saaristossa on olemassa jonkin verran erilaisia aktiviteettiyrittäjiä, mutta kaikki tarjottavat palvelut ovat hieman samankaltaisia. Saaristossa sekä aktiviteettiyrittäjiä että muitakin yrittäjiä ja palveluita varmasti kaivattaisiin lisää ja sitä kautta alueen matkailua voitaisiin kehittää entisestään parempaan suuntaan. Se puolestaan lisäisi myös alueen vetovoimaisuutta entisestään.

Kyselyyn vastanneista myös puolet on sitä mieltä, ettei ravintola- ja majoituspalvelut myöskään ole kovin hyvät ja monipuoliset. Saaristosta löytyy monia pieniä ja kodikkaita majoituskohteita, kuten majataloja, hotelleja ja mökkejä. Majoituspalveluita sekä ravintolapalveluita kaivattaisiin myös alueelle lisää. Majoituspalveluiden osalta tällä hetkellä kysyntä ja tarjonta eivät täysin kohtaa. Vaihtoehtoja on verrattain vähän matkailijoiden määrin verrattuna ja monet majoituspaikat ovat auki ainoastaan sesonkiaikaan eli kesäisin. Näin ollen majoitus saaristossa on varattava todella hyvissä ajoin, jos haluaa saada itselleen mieleisen majapaikan.

Kysyttäessä mieluisinta vuodenaikaa matkailla saaristossa, kesä nousi ylivoimaisesti suosituimmaksi ajankohdaksi. Myös saariston luonto on kesäisin monesti parhaimmillaan, joka myös vaikuttaa osaltaan matkailun suosioon. Kyselyssä saatu tulos johtuu suurimmaksi osaksi luultavasti siitä, että saariston matkailussa kesä on selkeä sesonkiaika ja monet palvelut ovat avoinna ainoastaan kesän ajan. Suurin osa matkailijoista on suomalaisia, joita tämä lähinnä palvelee, koska suomessa lomakausi ajoittuu kesäkuukausille. Ulkomaalaisten matkailua tämä osaltaan rajoittaa, koska monesti heillä lomakausi sijoittuu loppukesään, kun suomalaisten suurin lomakausi on jo ohi. Näin ollen saariston matkailun kehittämiseksi sesonkiaikaa voitaisiin hieman pidentää, jolloin myös erilaisten palveluiden aukioloajat laajenisivat. Tämä varmasti lisäisi ulkomaisten matkailijoiden määrää entisestään ja olisi heille yksi vetovoimatekijä lisää, koska palvelut kuitenkin ovat tärkeässä osassa matkailua ja erityisen tärkeitä positiivisen matkailukokemuksen syntymisessä. Toisaalta palveluiden aukioloaikojen laajentaminen ei ole aivan yksiselitteinen asia. Jos matkailijoita on loppukesästä tai alkusyksystä sen verran vähän, niin eihän se ole yrityksillekään kannattavaa pitää palveluita avoinna.

Saariston rengastie nousi kyselyssä suosituimmaksi kohteeksi kuin Saaristomeren kansallispuisto, mutta molemmilla kohteilla on selkeästi omat kohderyhmänsä. Saaristomeren kansallispuistossa matkailevat ovat ehkä hieman enemmän seikkailunhaluisempia ja lisäksi kansallispuisto vetää puoleensa matkailijoita, jotka ovat erityisesti kiinnostuneita ulkosaariston luonnosta sekä rauhallisuudesta ja hiljaisuudesta. Rengastie luultavasti koetaan hieman "helpompana" kohteena, koska siellä on valmis reitti mitä pitkin kulkea ja lisäksi rengastien varrelta löytyy kaikki tarvittavat palvelut sekä muita nähtävyyksiä ja tapahtumia. Rengastiellä pääsee kulkemaan niin pyörällä kuin autollakin, mutta kansallispuistossa vene on välttämätön alueella liikkumiseen.

Tällä hetkellä saaristo on selkeästi omatoimikohde, jonne lähdetessä tulee matka suunnitella melko tarkasti ja tehdä esimerkiksi kaikki tarvittavat majoitusvaraukset jo hyvissä ajoin. Matkan suunnittelu vaatii vähän vaivaa ja kuten kyselyssäkin tuli ilmi, niin se saateen kokea myös hieman haastavana ja työläänä suunnitella tarkasti mihin menee ja mitä tekee. Lisäksi suunnitellut lauttamaksut tulevat varmasti vaikuttamaan saariston matkailuun tavalla tai toisella, erityisesti autolla sekä polkupyörällä liikkuviin matkailijoihin.

Saaristossa matkailulle on olemassa erittäin hyvät puitteet ja potentiaalia on paljon. Saariston matkailussa on vielä paljon kehitettävää, jotta matkailukokemuksesta tulisi kaikin puolin sujuvampi. Matkailua pitäisi saada enemmän ympärivuotiseksi, koska saaristo on omalla tavallaan kaunis jokaisena vuodenaikana. Kesäsesongin lisäksi matkailua voitaisiin mahdollistaa paremmin ainakin keväällä ja syksyllä. Tämä totta kai vaatisi sen, että alueelle saataisiin enemmän palveluita ja yrittäjiä sekä itse matkailijoita. Matkailijoiden saamiseksi tulisi saariston tunnettuutta matkailualueena parantaa niin Suomessa kuin ulkomailla. Lisäksi avainasemassa olisi jo olemassa olevien palveluiden kehittäminen.

7 Pohdinta

Opinnäytetyön tekeminen oli mielekäs ja ajoittain hieman työläskin prosessi. Suurin haaste koko prosessissa oli ehdottomasti aiheen valinta sekä sen rajaaminen. Mietin pitkään, mistä aiheesta lähtisin opinnäytetyötä tekemään, kunnes päädyin siihen, että haluan tehdä jostain Turun seudun matkailuun liittyvästä aiheesta, koska minua kiinnostaa oman kotiseutuni matkailun tila ja sen kehittyminen. Saariston valitsin aiheeksi, koska se on yksi tärkeimmistä vetovoimatekijöistä Turun seudun matkailussa. Saaristossa itsekin aikaa viettäneenä, halusin päästä tutkimaan tarkemmin kyseisen alueen matkailua, sen vetovoimatekijöitä sekä sitä, miten muut ihmiset kokevat saariston matkailun ja millaisia mielikuvia heillä alueesta on.

Alun perin ajattelin tehdä opinnäytetyön ilman toimeksiantajaa, mutta lopulta päädyin kuitenkin siihen, että ehkä toimeksiantaja olisi ihan hyvä olla niin olisi tämän työnkin tekeminen hieman hyödyllisempää. Pohdin mahdollisia toimeksiantajia ja olin muutamiin tahoihin yhteydessä asian suhteen. Onnekseni Visit Turku kiinnostui aiheestani ja lopulta sain työleni toimeksiantajan. Vaikka tämä tutkimus ei varsinaisesti tuottanut mitään uutta tietoa, niin toivottavasti tästä kuitenkin olisi jossain määrin hyötyä tulevaisuudessa. Saaristossa tietyt ominaisuudet ovat toimineet vetovoimatekijöinä alueen matkailulle jo aivan alusta saakka ja ne ovat tavallaan jo niin selviä asioita. Tämän tutkimuksen tarkoitus oli lähinnä selvittää, kokevatko ihmiset nämä jo ennalta asetetut ja saaristolle niin tyypilliset ominaisuudet edelleen alueen tärkeimmiksi vetovoimatekijöiksi ja ovatko ne niitä tekijöitä minkä vuoksi saaristoon matkustetaan. Tarkoituksena ei ollut niinkään lähteä etsimään jotain aivan uusia vetovoimatekijöitä vaan keskittyä jo olemassa oleviin.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyön tekeminen oli melko pitkä ja monivaiheinen, mutta myös opettavainen kokemus. Tämän prosessin aikana pääsi perehtymään tarkemmin tällaisen hieman isomman projektin tekemiseen ja sen eri vaiheisiin. Myös se, että on työskennellyt itsenäisesti koko tämän ajan, on mahdollistanut myös hieman syvällisempää oppimista asioiden suhteen. Erityisesti tutkimuksen tekeminen alusta loppuun oli mielenkiintoista ja välillä haastavaakin kun piti pohtia ja suunnitella kyselyn sisältöä sekä miettiä kysymysten sanavalintoja ja -muotoja, jotta siitä tulisi mahdollisimman selkeä ja helposti ymmärrettävä.

Muita haasteita opinnäytetyön tekemisessä oli aikatauluttaminen sekä ajoittainen motivaation puute. Ehdottomasti olisi pitänyt suunnitella tarkemmin työn aikataulutusta ja tehdä selkeä suunnitelma, milloin työtä aina kirjoittaa ja työstää. Nyt kun sen tarkempia suunnitelmia ei ollut, niin työn edistyminen oli ajoittain melko hidasta, joka puolestaan vaikutti

myös työmotivaatioon. Myös kirjoittaminen oli ajoittain hieman haastavaa, kun se ei ole itselle niin ominaista puuhaa, vaikka aihe olikin itselle mieleinen. Kirjoittamisessa haastavinta oli yksinkertaisesti aloittaminen sekä asioiden ja omien ajatusten saaminen järjestykseen muotoon. Tarkemman aikataulun puuttumisen vuoksi työmäärä ei jakautunut tasaisesti projektin aikana ja loppuvaiheessa työtä olikin todella paljon, mutta kaikesta huolimatta olen lopputulokseen melko tyytyväinen.

Lähteet

Aventura 2017. Intian valtameren saaret. Luettavissa: <http://www.aventura.fi/intian-valtameren-saaret> Luettu 28.2.2017

Baldacchino, G. 2015. Archipelago Tourism – Policies and Practises. Ashgate Publishing Limited. Surrey.

Bäck, L. 22.3.2017. International Marketing Manager. Visit Turku. Sähköposti.

Fishinginfinland 2017. Saaristomeri – Euroopan laajin ja maailman kaunein. Luettavissa: <http://www.fishinginfinland.fi/saaristomeri> Luettu 17.1.2017

HawaiiTourismAuthority 2017. Annual Visitor Research. Luettavissa: <http://www.hawaiiTourismAuthority.org/research/reports/annual-visitor-research/> Luettu 26.2.2017

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Tammi. Helsinki.

Hokkinen, L. 2015. Omatoimimatkoilijan opas Saariston Rengastielle ja Pienelle Rengastielle. Newprint Oy. Raisio.

Ioannides, D. & Petridou, E. 2015. Archipelagic Tourism: Synthesis and Reflections. Teoksessa Baldacchino, G. (toim.). Archipelago Tourism – Policies and Practices, s. 241-246. Ashgate Publishing Limited. Surrey.

Itä-Suomen yliopisto/Lapin yliopisto 2017a. Luonnossa liikkuminen kohentaa mielialaa ja lisää elinvoimaisuutta. Luettavissa: <http://www.mikrovillus.fi/tutkimukset/tietoa-teemoit-tain/luontomatkoilu/luontomatkoilun-artikkelit/630-luonnossa-liikkuminen-kohentaa-mielialaa-ja-lisaa-elinvoimaisuutta> Luettu 12.3.2017

Itä-Suomen yliopisto/Lapin yliopisto 2017b. Marraskuun teemakooste: Ruokamatkoilu. Luettavissa: <http://www.mikrovillus.fi/tutkimukset/teemakoosteet/teemakooste-artikkelit/486-marraskuun-teemakooste-ruokamatkoilu> Luettu 20.5.2017

Järviluoma, J. 1994. Matkoilun työntö- ja vetovoimatekijät ja niiden heijastuminen lomakohteen valintaan. Teoksessa Aho, S. (toim.). Matkoilun vetovoimatekijät tutkimuskoh-teina, s. 31-45. Oulun yliopisto. Pohjois-Suomen tutkimuslaitos. Oulu.

Kananen, J. 2011. Kvantti: kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylä.

Kim, S. S., Lee, C-K. & Klenosky, D. 2002. Tourism management. Elsevier Science Ltd.

Kustavi 2017. Kustavi – saaristoelämyksiä ympäri vuoden. Luettavissa: <http://www.kustavi.fi/kategoria/matkailu> Luettu 23.3.2017

Lautta 2016. Rengastien reitiopas. Luettavissa: <http://lautta.net/rengastie> Luettu 12.12.2016

Lonelyplanet 2017. Caribbean tourism. Luettavissa: <http://www.lonelyplanet.com/news/2016/07/01/caribbean-tourism-set-break-records-2016/> Luettu 26.2.2017

Louhisaarenkartano 2017. Kartanolinna. Luettavissa: <http://www.louhisaarenkartano.fi/kartanolinna.htm> Luettu 23.3.2017

Metsähallitus 2017a. Seilin saaren historia. Luettavissa: <http://www.luontoon.fi/seili/historia> Luettu 16.3.2017

Metsähallitus 2017b. Saaristomeren kansallispuisto. Luettavissa: <http://www.luontoon.fi/saaristomeri> Luettu 23.3.2017.

Metsähallitus 2017c. Saaristomeren aktiviteetit. Luettavissa: <http://www.luontoon.fi/saaristomeri/aktiviteetit> Luettu 23.3.2017

Metsähallitus 2017d. Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja muiden virkistyskäytölisesti merkittävimpien Metsähallituksen hallinnoimien suojelualueiden ja retkeilykohteiden käyntimäärät vuonna 2016. Luettavissa: <http://www.metsa.fi/documents/10739/3335805/kayntimaarat2016.pdf/9594366b-c961-47fc-87d1-340e82fbf171>

Mondo 2017a. Mondon valinnat 2017. Luettavissa: <http://valinnat.mondo.fi/> Luettu 14.1.2017

Mondo 2017b. Saariston aarteet. Luettavissa: <http://www.mondo.fi/suomi/saariston-aarteet> Luettu 29.5.2017

Nauvon charterveneet 2017. Matkakohteita saaristossa. Luettavissa: <http://www.nauvon-charterveneet.com/matkakohteet.html> Luettu 24.3.2017

Nilsson, M. 27.1.2017. Matkailuasiamies. Paraisten kaupunki. Sähköposti.

Parainen 2016. Saaristokaupunki Parainen. Luettavissa: http://www.parainen.fi/web/kommuninfo/fi_FI/om_pargas/ Luettu: 9.12.2016.

Parainen 2017a. Näe ja koe. Luettavissa: http://www.parainen.fi/web/kommunerna/pargas/sevardheter/fi_FI/sevardheter/ Luettu 10.3.2017

Parainen 2017b. Nauvo lyhyesti. Luettavissa: http://www.parainen.fi/web/kommunerna/nagu/kort_om_nagu/fi_FI/kort_om_nagu/ Luettu 10.3.2017

Parainen 2017c. Houtskari lyhyesti. Luettavissa: http://www.parainen.fi/web/kommunerna/houtskar/kort_om_houtskar/fi_FI/kort_om_houtskar/ Luettu 20.3.2017

Parainen 2017d. Utö. Luettavissa: http://www.parainen.fi/web/kommunerna/utskaren/fi_FI/uto/ Luettu 23.3.2017

Paraisten kaupunki 2016a. Saaristo. Luettavissa: <http://www.saaristo.org/index.php?page=113&lang=1> Luettu: 9.12.2016.

Paraisten kaupunki 2016b. Kuva 1. Kartat. Luettavissa: <http://www.saaristo.org/index.php?page=119&lang=1> Luettu 9.12.2016

Paraisten kaupunki 2016c. Saaristo. Luettavissa: <http://www.saaristo.org/index.php?page=113&lang=1> Luettu 12.12.2016

Paraisten kaupunki 2016d. Saaristomatkailu. Luettavissa: <http://www.saaristo.org/index.php?page=148&lang=1> Luettu 11.12.2016

Rantapallo 2017. 5 vinkkiä Örön linnakesaarelle. Luettavissa: <http://www.rantapallo.fi/unakiwigone/2016/07/26/5-vinkkia-oron-linnakesaarelle/> Luettu 28.5.2017

Rengastien saaristo 2017. Saariston rengastien lautat ja lauttapaikat. Luettavissa: <http://www.rengastie.fi/lautat/index.html> Luettu 29.5.2017

Saaristonrengastie 2016. Reitti. Luettavissa: <http://www.saaristonrengastie.fi/content/reitti>
Luettu: 11.12.2016

Saaristovaraus 2017a. Tekemistä Lomalla. Luettavissa: <http://saaristovaraus.fi/?l=fi&p=yksityisille> Luettu 20.3.2017

Saaristovaraus 2017b. Tekemistä lomalla. Luettavissa: <http://saaristovaraus.fi/?l=fi&p=yksityisille> Luettu 20.3.2017

Stat 2016. Käsitteet. Luettavissa: <http://www.stat.fi/meta/kas/matkailu.html> Luettu 29.12.2016

TS 2016. Saariston rengastien matkustajamäärät nousussa. Luettavissa: <http://saaristo.ts.fi/jutut/saariston-rengastien-matkustajamaarat-nousussa/> Luettu 29.12.2016

TS 2017. Saariston rengastiestä vuoden matkailutuote. Luettavissa: <http://saaristo.ts.fi/nae-ja-koe/saariston-rengastiasta-vuoden-matkailukohde/> Luettu 17.1.2017

Vaakakuva 2017. Jurmo 2014. Luettavissa: http://www.vaakakuva.fi/?page_id=848 Luettu 24.3.2017

Viking Line 2017. Turku-Tukholma ja Piknik-päiväristeilyt. Luettavissa: <https://www.vikingline.fi/valitse-matka/risteilyt/turku-tukholma-ja-piknik-paivaristeilyt/> Luettu 29.5.2017

Visit Finland 2017a. Aktiivimatkailulta odotetaan merkittäviä elämyksiä. Luettavissa: <http://www.visitfinland.fi/news/elamyksia-hauskaa-kuntoilua-ja-rentoutumista/> Luettu 29.5.2017

Visit Finland 2017b. Avoimet ja maailmaa nähneet matkailijat ovat valmiimpia valitsemaan suomen. Luettavissa: <http://www.visitfinland.fi/markkinointi-ja-myynti/haastajabrandi/kohderyhmat/> Luettu 29.5.2017

Visit Finland 2017c. Merellinen saaristo kansainvälisesti tunnetuksi -ohjelma. Luettavissa: <http://www.visitfinland.fi/tuoteteemat/merellinen-saaristo/> Luettu 30.5.2017

Visit Finland 2017d. Kulttuurimatkailun kehittämisstrategia kansainvälisille markkinoille 2014-2018. Luettavissa: <http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2014/03/Kulttuurimatkailun-kehitt%C3%A4misstrategia-2014-20183.pdf?dl> Luettu 29.5.2017

Visit Korppoo 2017. Tunnetuin ja upein Korppoon tapahtumista on Korppoo Sea Jazz. Luettavissa: <https://www.visitkorppoo.com/musiikki> Luettu 20.3.2017

Visit Naantali 2017. Naantalin nähtävyydet. Luettavissa: <http://www.visitnaantali.com/fi/naantalin-nahtavyudet> Luettu 23.3.2017

Visit Turku 2017a. Organisaatio. Luettavissa: <http://www.visitturku.fi/visit-turku/organisaatio> Luettu 24.3.2017

Visit Turku 2017b. Matkailuneuvonta. Luettavissa: <http://www.visitturku.fi/visit-turku/matkailijalle/matkailuneuvonta> Luettu 24.3.2017

Visit Turku 2017c. Verkkokauppa. Luettavissa: <http://www.visitturku.fi/visit-turku/verkkokauppa> Luettu 24.3.2017

Visit Turku -esite. 2017. Huvia meren rannalla.

Ympäristöhallinto 2017. Saaristomeri. Luettavissa: <http://www.ymparisto.fi/fi-FI/VELMU/VELMUutkimus/FINMARINET/Tutkimusalueet/Saaristomeri> Luettu 19.1.2017

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

1. Sukupuoli: Mies
Nainen

2. Ikä: alle 25
25-44
45-64
65+

3. Asuinpaikka: Länsi-Suomen lääni
Etelä-Suomen lääni
Itä-Suomen lääni
Oulun lääni
Lapin lääni
Ahvenanmaa

4. Kenen kanssa yleensä matkustat vapaa-ajalla: valitse yksi tai useampi vaihtoehto
ystävät
puoliso
perhe
lapset
vanhemmat
sukulaiset
yksin
muu, mikä:

5. Miten seuraavat ominaisuudet mielestäsi kuvaavat Turun saaristoa matkakohteena:
valitse mielipidettäsi vastaava vaihtoehto. (5-portainen asteikko: erittäin huonosti, huonosti, siltä väliltä, hyvin, erittäin hyvin, ei mielipidettä)
kauniit maisemat
merellinen luonto
rauhallisuus
puhtaus
aitous
mielenkiintoinen historia
mielenkiintoiset kulttuurinähtävyydet (museot, kirkot)
upeat luontokohteet
helppo saavutettavuus
hyvät kulkuyhteydet alueella
hyvät ja monipuoliset majoituspalvelut

hyvä ja monipuolinen ravintolatarjonta
tuore, paikallinen lähiruoka
monipuolinen aktiviteettitarjonta
perinteiset saaristolaistapahtumat
mahdollisuus tutustua aitoon saaristolaiskulttuuriin

6. Millä kulkuvälineellä mieluiten lähtisit matkalle saaristoon: valitse yksi tai useampi vaihtoehto.
autolla,
linja-autolla,
polkupyörällä,
moottoripyörällä,
veneellä,
jollain muulla, millä:
7. Kuinka kauan aikaa viettäisit saaristossa:
1-3 päivää
4-6 päivää
7 päivää tai yli
8. Mikä tai mitkä seuraavista aktiviteeteista kiinnostaisi sinua eniten matkallasi: valitse yksi tai useampi vaihtoehto:
pyöräily
melonta
purjehdus
veneily
patikointi/vaellus/retkeily
kalastus
lintujen bongaus
ei mikään aiemmista
jokin muu, mikä:
9. Oletko kiinnostunut osallistumaan matkasi aikana saaristossa järjestettäviin tapahtumiin tai vierailemaan kulttuurikohteissa? Jos vastasit kyllä, kerro muutamain sanoin mikä tai mitkä tapahtumat tai kulttuurikohteet sinua kiinnostavat.
Kyllä
Ei
10. Oletko kiinnostunut käyttämään matkasi aikana paikallisia ravintoloita tai vierailemaan suoramyyntikohteissa?
Kyllä
Ei
11. Kumpi seuraavista kohteista sinua kiinnostaa enemmän:
saariston rengastie
saaristomeren kansallispuisto

12. Mikä vuodenaika on mielestäsi paras aika matkustaa saaristossa:

Kevät

Kesä

Syksy

Talvi

13. Oletko matkustanut tai haluaisitko matkustaa Turun saaristossa:

Jos vastasit kyllä, kerro muutamin sanoin, mitkä asiat sinua kiinnostivat/kiinnostavat alueella

Jos vastasit ei, kerro muutamin sanoin miksi et ole kiinnostunut matkustamaan Turun saaristoon

Kyllä

Ei